

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 95 (2657) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 április 26

IGAZI BARÁTSÁG

A Nagyváradon élő bolgárok és bolgár-macedónok küldöttsége, Sofronovics Károly pékmeszter vezetésével, felkereste szerkesztőségünket s 539 pengőt nyújtott át az árvizkárosultak javára.

Olyan esemény ez, amely mellett nem mehetünk el méltatás nélkül. Sőt ezen túl is észre kell vennünk nagy jelentőségét. A magyar-bolgár jószony évszázados multra tekint vissza, a két nép sorsának közösége pedig egyenesen a gondviselészerű egymástartalásának jele és indoka.

Erről a sorsközösségről nyilatkozott nemrégben Kusa ev bolgár földművelésügyi miniszter budapesti látogatása alkalmával. Ugyanesak ő mondotta hogy a magyarországi bolgárok mindig a legnagyobb vendégszeretet élveztek hazánkban és itthon érezték magukat. Megköszönte az összes magyarországi bolgárok nevében ezt a vendégszeretetet.

Ha jól is esik a hála szava és a szívből jövő köszönet — oly kevés részünk van benne manapság is vendégeink és bizonyos nemzetségek részéről, — mi sokkal mélyebben keressük a magyar-bolgár barátság gyökereit. Keleti népek vagyunk, történelmi időben szakadtunk el, jöttünk ki az ázsiai tájakról. Mindketten rokonnépek, jó barátok nélkül küzdöttük át magunkat a történelem viharán. Acsakodó ellenségek, történelmi igazságtalanságok, megcsönkítések nem tudtak egyikünknek sem végzetesen ártani. Megmaradtunk minden megpróbáltatás dacára is egységes, erős és államalkotó népek. Itt vagyunk Európában és a történelmi fordulón büszke öntudattal vállaljuk hivatásunkból folyó feladatunkat. Még a történelmi igazságszolgáltatásban is egy a sorsunk.

Ami országos viszonylatban egyöntetűen megállapítható, az nálunk, városunkban is a legszebb, legékezőbb tetiben mutatkozik meg. A nagyváradai bolgárok és bolgár-macedónok is együttélnek és együttéreznek velünk. Örömről közlök ezekben a történelmi napokban és a bajunk is közös. Így akarják őket. Meghallották árvizkárosultaink sgyélytkérő kiáltását és jelentkeznek adományukkal a magyar áldozatkészség oltáránál. Senki sem buzdította erer őket, senkitől sem kaptak figyelmeztetést. Éppen ebben látjuk igazolva azt a már említett tényt, hogy a bolgár és a magyar nép barátságának szálait a Gondviselő és a történelem szötte. Szívekbe, népi meggyőződésbe van lefektetve ennek a barátságának minden törvénye.

A nagyváradai bolgár kolónia nemestette mindnyájunk elismerését kivívta. A kis sziget, amelyről eddig még keveset hallottunk, olyan eseménnyel jelentkezett a nyilvánosság előtt, amely mindennél ékezősőbbben hirdeti azt, hogy a bolgár-magyar barátságunk városunkban is méltó képviselői vannak.

Lapunk más helyén részletesen is-

Athént nyílt városnak jelentette ki a görög hadvezetőség

Ujabb visszavonulást hajtott végre a görögországi brit haderő. — Legsúlyosabb órái előtt áll a Brit Világbirodalom

Német csapatok szállták meg Grönlandot

Zürichből jelenti a Pest: A görög hadvezetőség Athént nyílt városnak jelentette ki. Athén katonai kiürítése már megtörtént. A német csapatok tegnap este megközelítették a várost. Bevonulásuk vagy már megtörtént, vagy minden órában várható. A görög főparancsnokság pénteken már az útóvédeknek is megparancsolta a hátrálást. A visszavonulók egyrésze a Peloponneszra vonult. Nagyobb részt behajózták őket.

Stockholmból jelenti: (Bud. Tud.) Londoni jelentés szerint az angol sajtó már tagadja, hogy Görögország

összeomlása csupán az idő kérdése. A Manchester Guardian így ír:

Görögország ugyanazt a leckét adta nekünk, mint Norvégia: Anglia még mindig nem rendelkezik a hadifelszereléssel, amely szükséges ahhoz, hogy Németországgal szemben fellépessen az európai szárazföldön.

Stockholmból jelenti: (NST.) Londonban pénteken megerősítették a német csapatok további görögországi előnyomulásának hírét. A kairói angol főparancsnok jelentést adott ki arról, hogy a görögországi brit haderő újabb visszavonulást hajtott végre.

parton fekvő Sunderland hadi célpontjait. A hajójavító- és hajógyárakban több tüzet okoztunk. Észak-Afrikában német és olasz zuhanó bombázók támogatták a német szárazföldi csapatokat. Gyülekező ellenséges csapatok és menetelő oszlopokat gépfegyvertűzzel árasztottak el. Tobruk kikötőjében telitalálat elcsúszasztottunk egy kereskedelmi hajót. Libia és Egyiptom határán a német gépek hatásosan támadták az ellenség légvédelmi ütegállásait.

Az afrikai harcokról érkezett jelentések szerint Deszie mellett fokozódó hevességgel folynak a csaták. Tobrukban pénteken heves harcok voltak az angol és a német páncélcsoportok között.

Londonból jelenti: (NST.) A Reuter iroda kairói jelentése szerint szerb csapatok és repülőgépek érkeztek Középkeletre. A félhivatalos angol hírszolgálati iroda szerint ezeket a csapatokat és repülőgépeket a Középkeleten harcoló többi angol szövetséges erővel egyesítik. Hivatalos közlés szerint Roosevelttel közölte Bulgária és Görögország, illetve Bulgária és Szerbia közti hadiállapot tényét és ezzel egyidőben közölték, hogy a semlegeségi törvényvel kapcsolatos korlátozások most életbe lépnek Bulgáriára nézve is.

Anglia új partot keres, hogy új tragédiát okozzon.

Berlinből jelenti: (NTI.) Az utóbbi időben különböző álhírek keltek szárnyra Török- és Spanyolországgal kapcsolatban. Ezekkel az álhíresztelésekkel szemben, amelyek részben Spanyolországnak, részben Törökországnak tett ajánlatokra és a törökökkel szemben támasztott követelésekre vonatkoznak, a berlini külügyminisztériumban kijelentették hogy nyilvánvalóan azt a célt szolgálják, hogy a görögországi eseményekkel eltereljék a figyelmet és nyugtalanságot keltsenek. Lehet, hogy az angol hadsereg új part után néz, ahol, mint a bolygó hollandi, felbukkanhatna és új tragédiát okozhatna. Megcáfolják azt a hírt is, hogy Berlinben spanyol politikai személyiség látogatását várják.

Gondterhes az angol miniszterek hangulata

Londonból jelenti az Esti Ujság: Az angol sajtó első oldalán, megjegyzés nélkül közli az angol csapatok görögországi hajórászállásáról és a termophilei szoros elfoglalásáról szóló német jelentést. Angol jelentések ezekről az eseményekről még nem számolnak be.

A Daily Herald valószínűtlennek tartja, hogy a Peloponnesz-félszigeten további ellenállást lehetne kifejezteni. Az is kétséges, hogy Athén előtti az új vonal sokáig tartható lenne. Az angol csapatok a görögöktől nem remélhetek nagy segítséget, mivel Görögország már teljesítő képességének végére jutott.

A Daily Express a legközelebbi német hadműveletet találgatja és felveti a kérdést, vajjon Gibraltár, Alexandria, vagy pedig Bagdad ellen irányul-e az? Az angol birodalom leg-

súlyosabb órái előtt áll — állapítja meg a lap.

A többi londoni lap idézi Fadden ausztráliai heijettesminiszterelnök nyilatkozatát, amely szerint ostobaság lenne a görögországi visszavonulást másnak, mint fedezett visszavonulásnak nevezni.

A Daily Herald arról ír, hogy az angol képviselők közt gondterhes hangulat uralkodik és a csütörtöki miniszteri beszédek túlságosan derűlátóknak tartja. A helyzet kulcsát az angol fegyverkezési ipar termelésében látja és új, erőlyes ipari intézkedéseket követel. Norvégiában, Franciaországban és legújában a Földközi-tenger keleti részén megmutatkozott, hogy Angliának nincs elegendő harkocsija, sem repülőgépe. Egyes iparágak szervezete hiányos — állapítja meg az angol lap.

Szerb csapatok és repülőgépek érkeztek Középkeletre

Berlinből jelenti: (NTI.) A görög vizeken tartózkodó hajók ellen német repülőgéptámadások eredményeképpen elsüllyesztettek egy 3000 tonnás

kereskedelmi hajót és 23.000 tonna kereskedelmi hajóteret megrongáltak. Német harcirepülő a szombatra virradó éjjel támadták a keletangliai

metertjük az adakozók névsorát. Itt még csak azt említjük meg, hogy a bolgár-magyar társaság megalakítására Nagyváradon rövidesen sor kerül. Néhány hónappal ezelőtt Nagyváradon járt a magyarországi bolgárok több vezetője, felkeresték szerkesztőségün-

ket és annak több tagjával tárgyaltak a megalakítandó társaság kérdéseiről. A terv most már közvetlenül megvalósítás előtt áll és rövidesen örömmel jelenthetjük, hogy a bolgár-magyar barátságunk Nagyváradon is puha, meleg fészke van. (P. I.)

Churchill vasárnap este beszédet mond

Londonból jelentik: (NST) Lapértesülés szerint Churchill bejelentette, hogy vasárnap este 8 órakor beszédet mond. A beszédet a rádió is közvetíti.

Gibraltárból jelentik: (Reuter) A katonai parancsnokság közölte, hogy péntektől kezdődőleg néhány napig védelmi jellegű gyakorlatot tartanak és felkéri a hatóságokat, hogy működjenek közre ezeken a gyakorlatokon.

Algecirasból jelentik: (Stefani) A Renown páncélos ma Sheffield cirkáló és az Ark Royal repülőgép anyahajó hét torpedóromboló és két tengeralattjáró kíséretében elhagyta Gibraltár kikötőjét.

ÖSSZEESKÜVÉS AZ ÚJ IRAKI KORMÁNY ELLEN

Rómából jelentik: (NST) Az iraki rendőrség az új kormány elleni összeesküvés nyomára jött. Számos összeesküvőt letartóztattak. Az olasz lapok jelentése szerint az új kormány törvényt tervez az állam biztonsága ellen irányuló minden cselekvés elfojtására. Előkészületben áll a névsor azokról a személyekről, akiket kiutasítanak az országból. A kormány megszigorította az olajvezetékek védelmét. A rendőrségnek állítólag nagyszámú szabotázs-terv került a kezébe.

Berlinből jelentik: (B. T.) A német főváros politikai és diplomáciai köréit élesen foglalkoztatja az angol csapatoknak Irakban történt partraszállása. Ezekre a csapatmozdulatokra vonatkozóan a német külügyminisztériumban kijelentették, hogy nincsen szó nagyobb csapatokról. Angliának az lehet a célja, hogy az Irakba küldött katonaság létszámának túlzásával Egyiptomban és Törökországban bizonyos hatást keltsen.

FORRADALMI HANGULAT AUSZTRÁLIÁBAN A BALKÁNI SULLYOS VESZTESÉGEK MIATT

Berlinből jelentik: (B. T.) Camberrai jelentés szerint Ausztráliában mindinkább fokozódik az ellenséges hangulat amiatt, hogy az ausztráliai kormány és az angol kormány felelőtlenül ausztráliai csapatokat használt fel Afrikában és az európai harctereken a siker reménye nélkül. A közvélemény mindinkább Menzies miniszterelnök ellen fordul, aki jelenleg Londonban tartózkodik. Követelik, hogy ezeket a vállalkozásokat azonnal szüntessék be. Az ausztráliai fővárosban a fenyegető kormányválságot azzal igyekeznek ellensúlyozni, hogy egységkormányt akarnak létrehozni, amelyben a jelenlegi ellenzéki munkáspárt is helyet kapna. A legutóbbi jelentések szerint azonban nem sikerül ilyen kormányt létrehozni.

Sanghaiból jelentik: (NTI) Singapooról jelentik, hogy a maláj sziget védelmére február közepén partraszállt csapatokat most újabb nagy szállítmánnyal erősítették meg főként repülő és légvédelmi egységekkel. A most érkezett csapatok első csoportja annak a hadseregnek, amelynek száma japán jelentés alapján 90.000 főre becsülhető.

Washingtonból jelentik (NST): Roosevelt kijelentésével kapcsolatban Lee szenátor azt mondta, hogy ha a németek megkísérelnék Grönlandot megszállani, meg kell őket állítani, ha ott volnának, ki kell őket ütni onnan.

Washingtonból jelentik (NST): Ha-

lifax lord angol nagykövet ezeket mondotta:

— Jól tudtuk, nem remélhetjük, hogy komoly erőket küldhetünk a görögök segítségére. Mégis indokolt volt a balkáni beavatkozás, mert Hitler nem akart háborút a Balkánon. Ez a tény kellően megindokolja a beavatkozást.

Említést tett ezután arról, hogy Roosevelt nyilatkozott Lindbergh be-

Nagyváradi mozaik

A bácskai bevonulás örömeire kitűzött nemzeti színű zászlók még mindig ott áznak-fáznak, hervadt virágokként, sok nagyváradi házon, üzleten. Senki se rendelte el a fellobogozást; Magyarországon nem szokás a hazafias lelkesedés e megnyilvánulásának elrendelése: annak minden polgár szívéből kell fakadnia. Nem járnak rendőrök házról-házra, hogy szigorú büntetés terhe alatt kötelezzék a lakosságot a zászlókitűzésre, mint ahogy ez a boldogtalan emlékü román megszállás idejében történt; kiki magától jött rá, hogy a honvédségnek újabb elszakított területekre való előnyomulása nemzeti ünnep számunkra, aminek a házak fellobogozásával lehet a legtermészelebb módon kifejezést adni. De ugyanolyan természetes dolog, hogy mikor végezték az ünnep napjait, bevonjuk a lobogókat házaikról, anélkül, hogy rendőrségi figyelmeztetésre várnánk, ami a bevonásnál éppúgy nem szokásos, mint a kitűzésnél. Mert a nemzetiszínű zászló kihagyása éppúgy a közöny jele, mint a fellobogozástól való féltelműnkben, sőt talán több is ennél: meg nem becsülése a nemzet szimbólumának. Ha a román elnyomatás idejében a büntetésről való féltelműnkben gondunk volt a lobogódísz kellő alkalmazására, illő, hogy most, midőn nem állunk ugyan fenytő intézkedésekkel szemben, de viszont a mi színeink megtiszteléséről van szó, fokozott figyelemmel legyünk erre.

Ingatlanügynökségek mondják, hogy hírtelen megcsappant Nagyváradon az ingatlanok forgalma. Minden irányban tömegével voltak eddig nyilvánvalóan családi házak, amelyeket Nagyváradról elmenekült román háztulajdonosok — hivatalnokok, katonatisztek, őrmesterek — igyekeztek gyorsan eladóra tenni, vagy elcserélni, mert véglegesen áttelepültek Romániába és céltalannak látták, hogy továbbra is fenntartsák tulajdonaikat Magyarországon területén. Ezek a románok most, mintegy varázsütésre

szédéről. Az elnök megjegyezte: „Lindbergh annyira defetista, hogy az amerikai légiőr lemond szolgálatáról.”

Washingtonból jelentik (Reuter): Roosevelt a sajtóértekezleten továbbra is rejtélyes feleleteket adott az újságíróknak a hajókaravánok kérdésében. Kijelentéseiből az általános benyomás volt szerezhető, hogy az amerikai semlegességi járőrök egyre jobban behatolnak az Atlanti óceánon. Azt hiszik, hogy ez a rendszabály újabb lépést jelent a hajókaravánrendszer felé. Az elnök ezeket a semlegességi járőröket azokhoz az előőrshöz hasonlóan hasonlította, akik valami-

egyszerre mást gondoltak valamennyien. Visszavonták megbízásait az ügynököktől, házgondnokokat neveztek ki és továbbra is ingatlanulajdonosok akarnak maradni Nagyváradon. Azok, akik román körökkel érintkezést tartanak fenn, azt állítják, hogy ezek a mást-gondolások nem gazdasági, hanem kizárólag politikai okokra vezethetők vissza. Különösen a balkáni háború megkezdése előtt nagy erővel indult meg a szultogó propaganda a magyarországi románok körében, amely nagy angol győzelmeiket jósolt, a tengelyhatalmak összeomlását jelentette be egész közeli határidőre s ezzel kapcsolatban vérmes reményeket fűzött bizonyos határkiugazításokhoz, amelyek Észak-Erdélyt s vele Nagyváradot is ismét a trianoni határok között megvalósítandó Nagyromániába kebelezik be. Lázos reménykedés lett urrá a román lelkeken, példálózgatásokat lehetett hallani egyszerű emberektől is a jövő kialakulásokra vonatkozólag s vezető román embereknél a titokzatos tartózkodás jelei voltak észlelhetők, amelyek rejtett, biztos reménykedések félreismerhetetlen tünetei. S ennek a propagandának, ennek a revíziós lelkiállapotnak tudják be a dolgok ismerői azt a körülményt, hogy nem eladók többé a nagyváradi román ingatlanok. Nem eladók, mondják a határokon túlra menekült románok, mert, szívinünk, rövidesen eljön az ideje annak, hogy ismét beülhetnek nagyváradi házaikba, hivatalaikba s újra a piros-sárga-kék lobogó fog lengeni a bécsi döntés után felszabadult területeken, esetleg távolabbi tájakon is, egészen a Tiszáig... Valószínűnek tartjuk, hogy a balkáni események bizonyos mértékig kijózanítólag hatoltak a román kedélyekre, de ez még nem jelenti a nagy román álmok szétfoszadását, nem jelenti a lesbenállás feladását, bármilyen emberséges és lovagias legyen is a magyar kormányzat bánásmódja a honi románsággal szemben. A nagyváradi román ingatlanok nem eladók továbbra sem... (j. b.)

A „HANGYA“ kötelékében működő Magyar Lőttvadkivíteli Szövetkezet részére keresünk a helyi és környékbeli vadásztársadalommal, uradalmakkal ismerős megbízható és agilis egyént, aki Szövetkezetünk képviselőjében mindenféle lőttvadat felvásárolna jutalékos alapon.

Előnyben részesülnek a vasúti gócpontokon levő olyan keresztény kereskedők, illetve jelentkezők, akik lőttvad felvásárlással, kezeléssel és értékesítéssel már foglalkoztak és a lőttvadak esetleges árolására megfelelő helyiséggel rendelkeznek.

Ajánlatokat kérjük a Magyar Lőttvadkivíteli Szövetkezet (Budafok, Gömbös Gyula út 7 sz.) címére beküldeni.

SCHULER IRÓN MAGYAR GYÁRTMÁN

MASOLO ES TINTAIRON

kor az utaskaravánokat az indiánok közeledéséről értesítették. Az amerikai hadihajók is így értesítik az angol hajókat. Általános meggyőződés szerint ez a hajókaravánrendszer bevezetését jelenti.

Roosevelt egy kérdésre válaszolva kijelentette, hogy Hull és Knox az ő nevében beszéltek.

Aradon és Temesváron lefoglalták a zsidók rádióit

Temesvárról jelenti a Bud. Tud.: A belügyminiszter rendelete alapján Temesváron a rendőrség felszólította a zsidó rádiótulajdonosokat, hogy készüléseiket szolgáltassák be a rendőrségnek. Hasonló felszólítást intéztek a zsidókhoz az aradi rendőrség is. Azokat, akik a határidőn belül nem tesznek eleget a felszólításnak, szigorúan megbüntetik.

Holnap lesz a Munkás-Otthon műsoros délutánja.

Nagy érdeklődés előzi meg munkáskörökben a szabadidőmozgalom műsoros délutánját, mely holnap, vasárnap délután 4 órakor kezdődik a Munkás-Otthon disztermében. Minthogy Nagyváradon ez az első ilyen megmozdulás és sokan talán még nem is ismerik a szabadidőmozgalom lényegét, a műsor keretében — melyet a „Hiszekegy“ vezet be az építőmunkások előadásában. — Csernik tanár rövid bevezetőjében a mozgalom célját és Magyarországon eddig kifejtett munkásságát ismerteti. Utána Nagy István munkás Mécs Lászlónak, a kiváló papköltőnek „E fiúkért valaki felelős“ című, mélyen emberi hangú költeményét szavalja. „Nagyvárad, mint Szent László városa“ címen dr. Pacsai János tart érdekes vetített képekkel kísért előadást, ismertette a város történelmi és kulturális jelentőségét. Befejezésül az építőmunkások dalköre a Himnusz éneklé el Soós András karnagy vezényletével. Belépés díjtalan. Önkéntes adományokat a szabadidőszervezet céljaira köszönettel fogad a vezetőség.

Pancsován temetik el a szerbek kilenc áldozatát. Pancsováról jelentik: MTT A városháza nagytermében horogkeresztű zászlókkal letakarva kilenc koporsó áll. Az orvul meggyilkolt németek holtteste van bennük. A szerbek állati kegyetlenséggel gyilkolták meg őket.

Vitéz Nadányi János alispán jelentése a vármegye törvényhatósági bizottságának 30-ik megyegyűlésére

Nagyvárad. Saját tud. „A Mindenható Isten kegyelme és a változhatatlan örök történelmi igazságokban rejlik az örök által a magyar igazság újból diadalmaskodott, amidőn huszonkét esztendő megalázása és keserves szolgálata után a keleti országrész, az ősi erdélyi föld egyrésze és a Délvidék ismét visszatért az édes Hazához... Immár magyar honvéd áll őrt az ősi határokon — a Kárpátok koszoruján, — a déli végeken, hogy betöltsse azt a szerepet, amelyet a Gondviselés rendelt neki, hogy védelmezze a Haza nemzeti és keresztény érdekeit.”

Ezeket a szavakat olvassuk annak a jelentésnek a bevezetőjében, amelyet dr. vitéz Nadányi János alispán terjesztett a megyei törvényhatósági bizottsághoz a 30-iki megyegyűlésre. Mélységes hálával és hódolattal emlékezik meg a jelentés a Kormányzó Urról, aki soha nem csüggedő akarattal irányította és irányítja nemzeti életünket a feltámadáshoz vezető úton. A hála és a kegyelet érzetével gondol a jelentés a nemzet küz-

delmeinek két vezérfőfiára: Teleki Pál miniszterelnökre és Csáky István külügyminiszterre, akik a magyar sors jobbrafordítására áldozták minden munkájukat. „Ugyanakkor a magyar nemzet soha el nem múló hálája illesse a baráti német és olasz nemzetet és annak nagy vezéreit, akik Európát egy igazságos elrendezés által boldogabb jövő felé vezetik.”

A közel 50 oldalra terjedő jelentés igazi hű tükrö a megnagyobbodott Bihar vármegyének. Elsősorban a közigazgatási életéről számol be, majd áttér a közjóléti ügyekre. A közjóléti ügyek rovatában „Biharvármegyei Közjóléti Szövetkezetnek”, az Erdélyi Szociális Szervezetnek és az Országos Nép- és Családvédelmi Alapnak működését ismerteti. A közjóléti ügyekre kerül sor ezután. (Az alispáni jelentésnek ezt a részét lejtársunk, az Erdélyi Néplap, mai számában részletesen ismertette.) A 30-iki

ügyeszi ügyek, tűzrendészet, közegészségügy és a tanügy következik ezután. (A megye tanügyének érdekes adatait lapunk más helyén önálló cikk keretében ismertetjük.) A háztartási helyzet, pénzügygazdálkodás, közlekedésügy, mezőgazdaság, erdőgazdaság, állategészségügy és az összefoglaló kimutatás szerepel még az alispáni jelentésben.

A jelentést tanulmányozás végett már szétküldték a megyei törvényhatósági tagoknak. Tekintettel az alispáni jelentés nagy érdekességére, lapunk közelebbi számaiban ismét ismertetünk majd belőle érdekesebb részleteket.

Mit tárgyal a hétfői városi közgyűlés?

Hétfőn délután 5 órakor tartja közgyűlését a város törvényhatósági bizottsága. A tárgysorozaton huszonhét pont szerepel, ezek közül a legfontosabbak a következők:

A kormányzó válasza az alakuló közgyűlés üdvözlésére. Dr. Bárdossy László miniszterelnök leirata kinevezése alkalmából.

A polgármester bejelentése ipari középiskola és a tanonciskola megnyitásáról, valamint a hadapródiskola ügyében.

Javaslat a tűzoltólaktanyának közüzemi székház céljaira való befejezése ügyében.

Az 1941—42. évi költségvetés.

Javaslat a Rimánóczy-fürdő bérleti szerződésének megszüntetése ügyében.

Ötszáz ezer pengős kölcsön felvételének jóváhagyása a város zsirszükségletének biztosítására.

Utépítés és útjavítás céljára 250 ezer pengős kölcsön felvétele.

A közúti alap költségvetésének terhére útjavítási célokra 50 ezer pengős kölcsön folyósítása.

A Városi Zeneiskola engedélyezése. Az utcák magyar elnevezése és utcanyitás a gróf Tisza István-tér és az Ezerévi emlékmű között.

Előterjesztés gr. Tisza Kálmán szobrának Nagyváradon való elhelyezésére.

Jelentés az üzemek részére 1 millió nyolcszáz ezer pengős kölcsön ügyében.

Ezenkívül tárgyalja a közgyűlés a polgármester két igazgatósági, a helyettes polgármesternek pedig felügyeleti tagsági ügyét.

A közgyűlésre a meghívók már szétmentek, a tárgysorozatot a hivatalos közlöny szombat esti száma közli. A közgyűlést megelőzőleg a törvényhatósági közgyűlés ülészik hétfőn délelőtt 11 órakor a városháza tanácstermében.

Amikor kell, az állam áldoz, de ne várjunk mindent az államtól!

A földművelésügyi miniszter nyilatkozata a helytelen gazdálkodásról

Budapestről jelentik: Az Uj Nemzdek írja: Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter nyilatkozatot tett,

amelyben kijelentette, hogy a mezőgazdaság fejlesztését célzó törvényjavaslatot átdolgozta. Reméli, hogy a tárgyalása a törvényjavaslatnak az illetékes tárcaikkal rövidesen megkezdődhetik. A javaslat módot nyújt minden észszerű törekvés támogatására, egyben az állami segítséggel összhangban a termelés irányításának közérdekű szabályozása lehetővé teszi anélkül, hogy ezzel a gazdálkodásban annyira fontos egyéni kezdeményezést korlátozná.

Az állami segítséget csak feltétlenül szükséges közérdekű esetekre kell korlátozni.

Amikor kell, az állam áldoz, de ne várjunk mindent az államtól.

Az alsófoku szakoktatás kiterjesztését akarja megvalósítani. Sok minden elvész az állattenyésztés és a növénytermelés terén. Így pl. a nem megfelelő cséplőgéppel dolgozva tekintélyes szem veszteség van. A növények ápolása és betakarítása még mindig nem történik kielégítő módon. Évente körülbelül 9 millió pengő értékű nyersanyag vesz el, azáltal, hogy a kiirtott állatot nem dolgozzák fel, hanem elássák. A legelőket és réteket jó részt elhanyagolják. Az állam támogatással igyekszik a réteket s a legelőket javítani.

Kijelentette, hogy készül a növényegészségügyi törvényjavaslat is.

Az egész vonalon életbeléptek már a Budapesti Nemzetközi Vásár utazási-, vízum- és egyéb kedvezményei

Budapestről jelentik: A külföldiek részére április 22-én, a belföldi közönség részére április 26-án hajnalban életbeléptek már a május 2-án kezdődő Budapesti Nemzetközi Vásár utazási, vízum- és egyéb kedvezményei. Ez már meg is látszik Budapestnek erősen megélt idegenforgalmán. A már eddig elkelt vásárigazolványok számából is megállapítható, hogy a vásárnak és ezzel kapcsolatban Budapestnek állandóan „tejt háza” lesz. De jöjjenek bármennyien is, nem lesz itt hiba sem szíveségekben, sem ellátásban. Mert a magyar főváros alaposan felkészült erre a nagy eseményre. Minden szállodai szoba, minden pensió, minden erre a célra alkalmas lakás bútorozott és vendégszobájára rendelkezésre áll, gondoskodás történt arról is, hogy a vendéglők és a kávéházak és a minden rangú étkezőhelyiségek megfelelő mennyiségű és minőségű áruhoz jussanak és így koszt- és kvártély-gondja senkinek sem lesz, mindenki megtalálja és megkapja az igényeinek legjobban megfelelőit. A látogatók iránt való gon-

doskodás annyira ment, hogy a Vásár területén egyáltalán nem lesz hiúsítatlan nap, meg egytől étel s úgy az ottani vendéglők, kávéházak és büffek, mint az impozánsan felvonuló magyar élelmiszeripar ugyanúgy tudja és ugyanúgy fogja is majd ellátni a közönséget, mint akár a múlt évben is. A minden utazási és menettgyirodában, a vásár minden tb. képviselőjénél, valamint minden magyar külképviseleti hatóságnál bárki által megszerezhető vásárigazolvány részletesen tartalmazza az összes tudnivalókat és kedvezményeket. A vásárigazolványhoz mellékelt levelezőlapon igényeljen magának mindenki idejekorán megfelelő lakást Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalától. A lakásközvetítés díjmentes s ugyan- csak díjmentesen nyújtanak az érkezőknek minden szükséges felvilágosítást az idegenforgalmi hivatalnak a pályaudvar érkezési oldalán állandóan működő kirendeltségei is. A Vásár május 2-án kezdődik és május 12-én este zárul.

A NOI FEJES SCHNEEWEISS HAJREGENERÁTOR
Gyártja: Molnár Bertalan és Tsa, Budapest, XIV., Nürnberg utca 55.
visszaadja a haj eredeti színét

Tavasza tisztítsa vagy festesse
át pecsétes vagy divatjamult ruházatát!
Ujjá, divatosá varázsoljuk!
Függönyök, ágyterítők szakszerű tisztítása
RAPID Szent László tér 5 és Szent János utca 46.

A belgrádi szovjetkövetség társasgépkocsija belefutott egy tehergépkocsiba
Szegedről jelenti a Pest: Ma reggel utasokkal telt külföldi rendszámú társasgépkocsi futott be a Hősök kapuja előtt egy tehergépkocsiba. A társas gépkocsi a belgrádi szovjet követség tagjai, személyzete és hozzátartozói utaztak. Horgosnál lépték át a trianoni határt. Szegeden a Boldogasszony sugárúton történt a szerencsétlenség. Az utasok közül többen kis horzsolást szenvedtek. A két gépkocsi megrongálódott.

Még nem indult meg a bejelentett nagy tengeralattjáró háború

Támaszpontok, éjszakai sötétség és más egyebek a számításban

Amióta Hitler két nagy beszédében is bejelentette az „igazi” tengeralattjáró-háborút, az egész világ feszült érdeklődéssel nézte a tengerrekről érkező híreket. Ha a titokzatos csendben dolgozó és meglepetésekre építő német hadvezetés szokásaitól eltérően ilyen kijelentést tesz, akkor valóban nagy dolgok vannak készülben. Az utóbbi napok nagy német sikerei nyomán a világsajtóban itt-ott már is felbukkant az a vélemény, hogy a feszülten várt korlátlan tengeri háború tulajdonképpen már meg is kezdődött. Ezt az elhamarkodott ítéletet nyilván a várakozás izgalma váltotta ki. A legutóbbi német sikereket nem lehet lekicsinyelni, valójában azonban inkább egyes sikerült fogásokról van szó, melyekre már Hitler emlékeztető kijelentései előtt is volt példa.

Alapos előkészületek után remélhető csak siker

A német hadvezetésnek, mint erre maga Hitler is többször célzott következetesen véghezvitt elve, hogy minden presztízs-szempontra és látványos hajhászati mellőzve, alapos előkészítés után indítsa meg vállalkozásait és lehetőleg biztosra menjen. A kérdést tehát abból a szempontból kell megítélni, hogy a megindítandó tengeralattjáró-háború hogyan és mikor érhet el a legkevesebb áldozattal legnagyobb eredményt. A hogyan kérdése magától értetődőleg a német hadvezetés jól őrzött titka, a másik kérdésre azonban a harcászati szempontok szemellettartásával bizonyos megközelítő pontossággal nem nehéz feleletet adni.

A hadműveletek célszerű irányításának legfontosabb feltétele a megbízható felderítés. Ez a tétel a hadviselés mindegyik ágára áll, elsősorban azonban a tengeri hadviselésre. A tengeri haderő mozgásszabadsága a szárazföldi csapatokéhoz képest rendkívül nagy és 24 óra alatt hadműveleti terepét akár 1000 kilométernyire is áthelyezheti.

Ha a tengeralattjárók nem akarnak a véletlenre hagyatkozni, ami magától értetődőleg eredményességük rovására menne, akkor a felderítés támogatását nem nélkülözhetik.

Az angol kereskedelmi hajók ellen indított vadászatnak annál több sikerre van kilátása, minél gyorsabb, megbízhatóbb és hatásosabb a légi felderítés.

Támaszpontok és napszakok fontossága

Norvégia és a nyugateurópai tengerpart megszállása a német légihaderőt kibővítő támaszpontokhoz juttatta.

Méhészek

műlöp, kaptár, pergető és egyéb szükségletüket a legolcsóbb áron beszerezhetik a „MEH” a Magyar Méhészek Értékesítő Szövetkezetének képviselőjénél, Nagyvárad, Teleki utca 5 sz. Kérjen árjegyzéket és szaklapból mutatványszámot.

amelyről kiindulva időközben szolgálta, labba állított nagyteljesítményű felderítő repülőgépei hatalmas területeket vonhatnak ellenőrzésük alá. Ennek az ellenőrzésnek csupán az éjszakai sötétség szab határokat. Azok az angol és angol zsoldban haladó hajók, melyek a felderítőktől értesített tengeralattjárók, segédkirálók és a bombavetésre is alkalmas fegyveres felderítők támadásainak nem akarják magukat kitenni, rendszerint az éjszakai sötétség védelmébe menekülnek. Annak a hajónak, mely Irországot 500 kilométerre megközelítette, ha a még veszélyesebb parai zónákat nem nappal akarja elérni, ki kell várni a sötétség beálltát.

Ez természetesen súlyos idővesztést jelent. Az éjszakai rövidülésével azonban ennek a megoldásnak lehetősége is mindinkább romlik.

Napnyugtától napkelteig ma 12 óra áll a sötétséget kereső hajó rendelkezésére, átlagosan 30 kilométeres sebességgel haladva, tehát még idejében elérheti kikötőjét vagy az angol védelem alatt lévő partvidéket. Egy hónap múlva a világháború nagy tengeralattjáró-háborújának hónapjában azonban csak 10 órával számolhat, további egy hónap múlva pedig csupán 8 órát haladhat az éjszaka leple alatt.

Ilyenképpen nincs messze az idő, csak az erősebben fenyegetett zóna egy részét tehetik meg a sötétség védelmében.

Angliát tehát a többi nagy reménységhez hasonlóan az „Éjszaka generális” is hamarosan cserben fogja hagyni. Ekkor már a német tengeralattjárók és bombázógépek hatásköréből egy angol hajó sem

tudja magát kivonni. A minden rendelkezésre álló eszköz felhasználásával meginduló tengeri háború tehát az eddigieknél akkor is aránytalanul nagyobb eredményeket érhet el, ha a német hadvezetés nem tartogatna meglepetéseket tarsolyában. A nagy hatókörű felderítőgépek harcban való felhasználása a német tengeri háború kilátásait a világháborús lehetőségekhez képest már magában is rendkívüli mértékben fokozza. És akkor elkerül az ideje, hogy a német hadvezetés a tengeren, a tenger felett és a tenger alatt elindítsa azt a nagy koncentrált támadást, melyre az angol nép és vezetői máris olyan leplezetlen aggodalommal gondolnak.

Nincs
petroleum,
vezetesse be a villanyt kedvező fizetési feltételek mellett.
Kovács Gyula
villany és rádiószerelő, Alapi u. 2.

Knox szerint

Amerika már nem fordulhat vissza a háború felé vezető úton

A tengerészeti miniszter azzal érvelt, hogy a tengelyhatalmak meg akarják támadni Amerikát

Newyorkból jelentik (NTI.) Knox tengerészeti miniszter csütörtök este az amerikai lapkiadók egyesületében beszédet mondott. Hangoztatta, hogy Amerikát a „katonai hatalmak egyre jobban körülírják.” Az Egyesült Államok és Európa között Nagybritannia kivételével hónapok óta megszakadt a közvetlen összeköttetés. Beszéde további során a tengerészeti miniszter azt a tényt nevezte meg Roosevelt politikájának alapelveit, hogy a tengelyhatalmak meg akarják támadni az Egyesült Államokat, ezért — mondja ki a végső következtetést a miniszter. — az Egyesült Államoknak végül is küzdeni kell, ha csak nem talál hatásos eszközt arra, hogy Angliát győzelemre segítse az Egyesült Államoknak a háborúba való bekeverése nélkül. Ebben az irányban már nagyon messzire mentünk — mondta a miniszter. — Kinyilvánítottuk, hogy Anglia ellenségei a mi ellenségeink is. Többé már nem vonulhatunk vissza. Most már csak előre mehetünk.

Berlinből jelentik (NTI.) Amerikai részről megerősítik a hírt, hogy igen sok fegyverszállító hajót, amelyeket az Egyesült Államokból útnak voltak Anglia felé, elsüllyesztettek. Így közli az Egyesült Államok londoni nagykövetsége, hogy torpedózás folytán nagy hadianyagszállítmány veszett el az Atlanti-óceánon.

Washingtonból jelentik (Reuter.) Roosevelt a sajtóértekezleten kijelentette, hogy az Egyesült Államok nem gondol pillanatnyilag a kereskedelmi hajó kísértetésére.

Rómából jelentik (MTI.) A Tribuna washingtoni jelentése szerint minden jel arra vall, hogy Roosevelt abba akarja hagyni a létovázást és új fontos lépésre készül, amely az Atlanti-óceánon tengeri és légi őrjá-

ratok megszervezésével áll kapcsolatban. Ez az új elhatározás újabb lépést jelentene a tényleges beavatkozás felé, amelyre Roosevelt, tekintettel a közvélemény ellenzésére, még sem meri magát nyíltan rászánni.

Knox csütörtöki beszéde határozot-

tan háborús beszéd volt. Ugy látszik, az amerikai háborús pártiak sejtik, hogy a szándékolt lépések olyan kihatással lennének az amerikai közvéleményre, hogy megakadályoznák a háborús pártiak tervének végrehajtását.

A magyar-német együttműködés újabb bizonyítéka volt Horthy kormányzó és Hitler vezér találkozására

A volt jugoszláv területek újrendezéséről volt szó a két államfő megbeszélésén

Rómából jelentik (MTI.) Horthy kormányzó a Führernél tett látogatásáról szóló hírt valamennyi lap vezető helyen közli. Kiemelik, hogy a két államfő igen hosszú megbeszélés-

lést folytatott egymással. A találkozás híre az olasz fővárosban igen nagy érdeklődést keltett és ebben a szoros német-magyar együttműködés újabb jelét látják.

A Nemzeti Ujság írja: A Transcontinental Press berlini jelentése szerint arra a kérdésre, milyen jelentősége van annak a látogatásnak, amelyet Magyarország kormányzója a Führernél tett, a Wilhelmstrassen kijelentették, hogy a megbeszélések az egykori jugoszláv területek újrendezésével állanak összefüggésben és abban természetesen Magyarország is érdekelve van. Magyarország kormányzója ezt az alkalmat a Führerrel való személyes megbeszélésre használta fel. Arra a kérdésre, hogy a román államvezető látogatása várható-e, kijelentették a Wilhelmstrassen, hogy erről semmit sem tudnak. A Transcontinental Press római jelentése szerint ottani politikai körökben Magyarország kormányzójának Hitlerrel tett látogatásáról megjegyzi, hogy ez azoknak a tanácskozásoknak a keretén belül történt, amelyek már Boris király és a Führer között megindultak. A birodalom azokkal az államokkal folytat tanácskozásokat, amelyeket a párizskörnyéki békek a legsúlyosabban érintettek. Római vélemény szerint a balkáni újrendezés a politikai megvalósulás állapotába lépett.

Friss töltésű

Málnási-Mária Gyógyviz

megérkezett. Nagyban és kicsinyben kapható

Mezey János cégnél, Szent László-tér 2.

Magyar jövő a világfejlődésben

— Bárdossy László miniszterelnök bemutatkozó beszéde —

Irta: Dr. Paál Arpád

Bárdossy László miniszterelnök első parlamenti beszéde, amit a törvényhozás mindkét házában csütörtökön mondott el, bizonyára úgy hat az ország egész közönségében, mint biztos iránymutatás a közeljövőre is, de a távolabbi időkre is. A világ ködös állapotai között határozott előretökölés volt ez, de egyúttal annak feltűntetése is, hogy életkérdéseink tekintetében miféle lehetőségek állnak előttünk. Nemesak helyzetrajz, de a fejlődések várható alakulásának a feltárása is. Valóságos meggyőzés arról, hogy a magyarság a maga teljes népi kiegészülése irányában halad, a világeseeményekbe való öntudatos bekapcsolódása a kis nemzetek sorából való kiemelkedés felé viszi, s csak megfelelő összetartás és munka kell hozzá, hogy sorsának ez a jó alakulása tovább is bizonyos legyen.

Annál fontosabb az a reménységkeltő és biztató iránymutatás, mert Magyarország legfelelősebb helyéről hangzik felénk. Olyan államférfi mondja, aki hosszas és tapasztalatokban gazdag diplomáciai pályán megszokta, hogy minden esetlegességgel számoljon és hideg realitással minden körülménynek meglássa nemcsak a világos, hanem a sötét oldalait is. Aki megszokta, hogy ne csak elszigetelt önmagába nézessen, hanem a rajtuk kívül álló minden világerő számbavételével vonja ki a reménységekből és a magabizó hajlamosságokból az ellensúlyozó, gátló és csökkentő hatásokat. Ez a realitások embere mondja most nekünk, hogy külső erők ellentétes, lecsökkentő hatásával szemben is a magyar élet tulsúlyban marad. Csak ki kell tartanunk a küzdeni tudásban, a magunk áldozatos életvitelében, s mindez mind jó befektetés arra, hogy okvetlenül boldogulni tudjunk.

Bárdossy miniszterelnök bemutatkozó beszédének ez a számtani biztosíték megmutatás a legfőbb tartalma. Nem ködkép, nem ábránd, nem a nemzeti hiúságoknak való hízélgés, hanem a felelős államférfi és a tapasztalt diplomata megállapító szava, hogy igenis biznunk kell a jövőnkben, mert csak biztató kialakulás áll előttünk. Még kiegészítetnünk se tudjuk ezt a kialakulást, mert az események sodrában állunk földrajzi helyzetünkkel fogva és népünk természetes fajsúlyának aránya szerint. Csak éppen föl kell fogunk ezt a sodrást öntudatosan, s akkor ami munkát, hozzáalkalmazkodást és igényességekről való lemondást teszünk is érte, az mind a saját akaratunk örömevé és teljesítő képességévé válik. És érdemmé, amivel a jobb átalakítások megteremtésében mi is részt veszünk.

A jobb átalakítások szempontjából igen érdekes, amit a miniszterelnök külügyminiszterként távlatképpen egy pár mondattal körvonalazott. Azt mondta, hogy nem országoknak, hanem földrészeknek, az öt világrész külön-külön nagy egyéniségének a meg-

szerveződése van most folyamatban. Évszázados kiérlelődést és talajgomolygást vitt végbe eddig az emberiség történelme, s most robbanóan jön az a korszak, mikor nem egyes országok és kis határok szerint hatalmak viaskodnak egymással, hanem az egyes világrészeknek kell az egymással való viszonyokat rendezniük. Párhuzamosan, vagy ellentétesen, de ilyen nagy méretekben fog az emberiség megoszlan, hogy ügyeit rendezze és egyensúlyba hozza. Nem országok közötti egyensúlyozódás, hanem világrészek közötti összetartozásoknak az egyensúlyozódása fog elkövetkezni. Ebben a világalakulásban az egész Európa egyetlen nagy egységként áll a többi földrészrel szemben, s viszont az európai egység vívmányaiban az egyes európai országok a maguk arányában érvényesülnek.

Ez a világrészekben való gondolkodás, ez az európai egységnek a szemünk előtt kirobbanó megjelenése, vilámlóan rávilágít annak a szükségére, hogy nem szabad kicsinyességekbe tévednünk. Sokat beszéltek és irtak arról a mostani gigantikus világmozgás kitörése előtt, hogy a kis népek csak vonzóit a nagyoknak. Amde a valóság az, hogy a nagy népek is vonzóit az emberiség sokkal nagyobb érdekeinek, s mozgulásukban az élet ösztönszerűsége, vagyis a természet parancsa dolgozik. Amelyik nép ezt a kiegészülésekre utaló életparancsot

megérti és aszerint akar haladni, az nem lesz vonzó, hanem saját akaratával is segíti magát, hogy az élet nagy áramlásainak hasznát vegye. A haladás útja a megértés, a saját rendeltetésem tiszta meglátása és az ahhoz való céltudatos alkalmazkodás. Most az van soron, hogy az emberiség legalább a különböző világrészek szerint értse meg és lássa meg az egymásra utaltságát, s az egyes országok és népek így könnyítsék meg a maguk életét.

Eddig egy-egy uralkodó, vagy egy-egy hatalmi réteg határvonásai szerint alakult a népek élete. Darabolódott ide-oda, s ugyanannak a népnek egyik része hadat viselt a másik rész ellen, mert más-más határok hatalmának a parancsa alatt állott. Most az a korszak következik, mikor a népek kiegészülnek és világrészek hatalmi keretein belül megtalálják a maguk társadalmi, politikai, s erkölcsi egységét. Ennek a fejében az anyagi, a gazdasági téren adnak a nagyobb kereteknek, a maguk világrészének olyan szolgáltatásokat, amikért kölcsönösen ők is viszontszolgáltatásokat, gazdasági teljesítményeket kapnak a maguk termelő, vagy fogyasztó szükségletei kielégítésére. Amit így az a világrész magán belül kiegyenlíteni nem tud, azért a másik világrészrel küzd meg, hogy vagy megegyezzen, vagy kikényszerítse a maga szükségletei kielégítését.

Itt nincs szó függetlenségek és önállóságok föladásáról. Itt csak az emberiség nagy együttműködésének olyan fokozatáról van szó, mikor legalább is világrészekként az együttműködés szervezete bizonyos. Az előbbi korszak országok közötti elkülönüléséhez, érdekhaborúhoz, hatalmi rétegek szerinti önzéséhez képest ez a népek javára a nagyobb önzetlenséget, a nagyobb szolidaritást jelenti. Azt, amelyik legalább egy-egy világrész területén egész biztosan megvalósul, s így a többi világrészt is a magához való igazodásra készíti vagy kényszeríti. A mai világháború ennek az új világfejlődésnek az érdekében folyik. Az a sodrás, amiben mi is állunk, ennek a világfejlődésnek a sodrása. Nem vonzó, hanem szolgátság, nem függetlenségünk és önállóságunk kockáztatása, hanem az előbbi szűkebb határu emberiségi életből haladás a nagyobb felszabadulás felé. Csak meg kell érteni, s népünk egész arányával érvényesülni kell benns, hogy népünk egész aránya részes legyen a felszabadulásban. Hogy ne érezzen soha vonzó, hanem ott legyen a vezetésben, az együttérzésben, s így a küzdelem eredményeit is kellő érdemszerzéssel biztosan megkaphassa.

Erre a kifejlődésre gondolt Bárdossy miniszterelnök, mikor arról szólt, hogy nem vagyunk kis nép, hanem egyenrangú tudunk lenni az európai nagyságért küzdő nagy népekkel. Erre a kifejlődésre gondolt, mikor népünk őshagyományu szorgosságáról, becsületességéről, természetes bölcseségéről és kitartó munkában való ösereji képességeiről olyan meghatódott elismeréssel szólt. Bizhatunk a nagy világfejlődésben, mert bizhatunk magunkban.

430 iskolában 1130 tanítóval folyik a népoktatás munkája Biharmegyében

— Alispáni jelentés a kiegészült vármegye tanügyi helyzetéről —

A vármegye megszállt területe egy részének felszabadulása örvendétes gyarapodást idézett elő a népoktatási intézetek számában.

Az állami népoktatás száma az eddigi 19-ről 237-re, a hitfelekezi iskoláké pedig az eddigi 84-ről 184-re emelkedett. A községi, érdekeltségi és magániskolák száma változatlan s így mindent összevetve a népoktatási kerületnek jelenleg 434 népoktatási iskolája van, 1130 tanítóval.

A felszabadult területen a tanítás a katonai közigazgatási hatóságok gyors intézkedése következtében már 1940 október 15-én megkezdődhetett.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter az iskolai munka eredményességének fokozása érdekében a szegény szülők gyermekei részére ingyen tankönyvet és térképeket osztott szét, még pedig több mint 16.000 tankönyvet és több mint 3000 kézi-térképet. Természetes,

a román tannyelvű iskolák szegény tanulóit románnyelvű ingyenes tankönyvben részesültek.

A szétosztást a kir. tanfelügyelői hivatal végezte. Ezek után a népoktatási tankötelesek tankönyvvel a folyó tanévre teljesen ellátottaknak tekinthetők.

Ugyancsak gondoskodott a vallás- és közoktatásügyi miniszter arról is, hogy a román tannyelvű iskolákba románul tudó tanerők kerüljenek.

Ennek érdekében a karácsonyi szünetben a népoktatási tanszemélyzetet nyelvtudása figyelembevételével megfelelően átcsoportosította.

Majd a magyar népoktatási nevelési rendszerre való zavartalan áttérés megkönnyítése céljából ezévi március hó 24-től 27-ig négynapos átképző tanfolyamot rendeztetett a vármegye 100. Nagyváradi város 20 állami és hitfelekezeti vezető tanítója számára.

AZ ISKOLÁNKIVÜLI NÉPMŰVELÉS BIHAR MEGYÉBEN

A Biharvármegye Iskolánkülső Népművelési Bizottsága az 1940-41 tanévre az iskolánkülső népművelési tevékenység keretében a falvak lakosságát legközelebről érdeklő ismeretek közlését, az analfabetizmus ellen való küzdelmet, az időszerű és aktuális kérdések tárgyalását vette tervbe, azzal a célkitűzéssel, hogy az előadások főként a magyar nemzeti érzés, nemzeti öntudat ápolását, fejlesztését, a szociális érzület nevelését, a népjólét előmozdítását szolgálják.

Az 1940. évi őszén a régi csonka vármegye területén 58 községben és 10 puszán indult meg a népművelési tevékenység. Tervbevételezett 2103 népművelési előadás, két analfabéta, 9 alapismeretterjesztő, 1 népművelési, 3 művészeti, 10 névelési, 6 gazdasági és 18 háziipari tanfolyam, valamint 59 vándormozgó előadás megtartása, összesen 8910 órában.

Az iskolánkülső népművelési bi-

zottság az 1940. év november végével székhelyét Berettyóújfaluból Nagyváradra tette át. A vármegyei törvényhatósági népművelési bizottság hatáskörébe tartozó községek száma 61-ről 256-ra emelkedett és egy megyei várossal növekedett.

A bizottság az átköltözés után nyomban intézkedett aziránt, hogy a helyi iskolánkülső népművelési bizottságokat a visszatartott területen is megalakítsa, a lehetőséghez képest a népművelési tevékenységet megindítsa.

HATVAN KÖZSÉGBEN FOLYIK MÁR A NÉPMŰVELÉS A VISSZATARTOTT TERÜLETEN

Népművelési tevékenység, különösen a falvakban, csak a mezei munkák szünetelésének idején, november-március hónapokban végezhető eredményesebben, amidőn az előadásokon nagyszámú hallgatóság tud résztvenni.

A visszatartott területen eddig 103 községben alakult meg a helyi bizottság. Népművelési tevékenysége pedig már 60 községben folyik. Tervbevételezett 1100 népművelési előadás és 4 alapismeretterjesztő tanfolyam megtartása. A négy tanfolyamot összesen 276 hallgató vett részt.

A folyó tanévi népművelési tevékenység legtöbb helyen már befejezést nyert. A népművelési munkáról szóló beszámoló jelentések bekérése folyamatosan van.

Ziegler Alfons cég
Erfurti magvairól
főárjegyzékét kívánatra ingyen
és bérmentve megküldi.
Keresztény cég. Budapest.
Fővámter 3. ll. sz. út/et. Rákóczi út 4.

CSISZÁR BÉLA:

Nagy fordulatok előtt

Meglepetés várható Moszkvában és Ankarában

1

Az elsodrő iramu katonai események mellett nem szabad szem elől tévesztetni a német diplomácia „hadműveleteit” sem, mert hiszen a német birodalom, mint legutóbb ezeken a hasábkon kifejtettem, újszerű és korszerű felfogásához híven a diplomácia áttörési műveleteit egyszerre hajlja végre a katonaiakkal. Ahol az egyik sem segít, a másikhoz folyamodnak s ahol a katonai még korai volna, megkísérik a diplomáciai eszközök alkalmazását. Sok esetben nincs is szükség katonai beavatkozásra, mert baráti rábeszéléssel diplomáciai metódusokkal a siker sokkal könnyebben és veszteség nélkül elérhető. A nemzetiszocialista német birodalomnak olyan hallatlanul ügyes politikája ez, amit a jövő történései nem győznek majd eleget kutatni, boncolgatni, megvilágítani.

A Balkánon már véget ér a nagy küzdelem s a német diplomácia már új irányban dolgozik, hogy a nagy győzelmet hasznosítsa. Az érdekelt államokkal levonassa a következtetéseket és Anglia elleni hadicéljaihoz még közelebb jusson. Most Törökországra szegeződik a szem, mit tesz vajjon, hova áll az utolsó, döntő pillanatban. Az angolok azt állítják, hogy Törökország szíve értük dobog, kal bizonytalanabb hangon mondják, bár ezt az utóbbi napokban már sok a németek nem sokat beszélnek, még a Wilhelmstrasse szószólója is hallgatásba burkolódik, a törökökről nem hajlandók nyilatkozni. Ez, ahogyan a német diplomáciát ismerjük, egyáltalán nem a csalódott hallgatás hangja, nem a kétségbeesett némaságé, hanem a *várakozás csöndje*...

2

Papen nagykövet nemhiába utazott Berlinbe, ahol most már közel egy hetet töltött. Ezek az utazások olyankor szoktak lebonyolódni, amikor nagy és döntő események állnak küszöbön. A hírek nem hallgattak el támadási szerződés megkötése áll küszöbön, sőt az utóbbi napokban mind gyakrabban bukkantak fel a világsajtó hasábjain. Ne téveszsen meg senkit az, hogy az ankarai rádió baráti melegséggel szól az angolok akciójáról, a görögök csatáiról, a német állásfoglalást kárhoztalja. Ankarai óvatossá, de kétfelé néző politikát követ. Mint a németek mondják: „Rádiójuk az angolok, agyuk a né-

Szóda víz
olcsón bármikor
hieginkusan otthon
készíthető.
Palackok és szénsav-
patronok kaphatók és
cserélhetők

TÖRÖK
vas-, festék- és háztartási cikkek
kereskedésében.
Rátközi-ut 2. — Bazár épület.

metek mellett...” Vannak olyan hírek is, hogy Törökország még csapatok átengedésétől sem zárkózik el, annyira hatott rá a jugoszláv és a görög összeomlás látványa. Az, hogy Istanbult kiüritik, senkit se téveszt meg. A török hadsereg csak defenzív feladatokra képes, tartósan védekezni teljességgel képtelen, még kevesebb ideig állhatna ellent, mint Görögország, vagy Jugoszlávia. Különben is be van kerítve, el van szigetelve és ha Sziria felől is bezárul a kapu, akkor védekezése nem tartható fenn sokáig. A németek könnyen el fogják zárni a Dardanellákat, a török partokkal szembeni szigetektől pedig könnyen sakkban tarthatják a nyugati török oldalt.

Törökország mindezeket belátta, leszámította, békében akar élni s Papen most a kézzelfogható megállapodások tekintetében tárgyal berlini illetékes tényezőkkel. Nem kerül bele sok idő a meglepetés Ankarára felől sem marad el.

3

De meglepetést, nagy meglepetést várnak Moszkva és Berlin viszonyának alakulásában is. S hozzátehetjük: a meglepetés ismét ott lesz nagy, ahol 1939 augusztusában sem várták,

tehát Londonban és Washingtonban. Schulenburg gróf moszkvai német nagykövet már egy hét óta Berlinben tárgya, ezekről a kérdésekről, amelyek felerészben területi elrendezésre és a Szovjetunió bizonyos közelkeleti aspirációinak kielégítésére vonatkoznak, felerészben pedig a Szovjetunió részéről történő olyan állásfoglalásra amely még szorosabb kötelekeket jelentene a tengelyhatalmakkal s színhelye és lefolyása hasonló volna az eddig Bécsben történnépi aktusokkal.

Németország lábával ott áll a Balkán-félsziget csücskén, a Dardanellák előtt s nagyszabású hadmozdulatai révén rövidesen ott lehet a Szuzei-csatornánál, ahonnan már csak egy-két lépés Irak, Iran és a Perzsa-öböl. Mielőtt ez a feltartóztatlan német roham célhoz érne s egyként megvetné lábát a Dardanellák sziklaszorosában s a Perzsa-öböl két vizeinél, észszerű érintkezésbe lépni Berlinnel, megállapodni vele, Moszkvának tudjuk, évszázados vágya a Dardanellák és a kijutás a Földközi-tengerre. Minthogy ezt mindeddig nem tudta elérni, a hajlékony moszkvai külpolitika a Perzsa-öböl felé is néz.

Ne felejtjük el, hogy sűrűn merülnek fel hírek orosz-iráni határ-

willongásokról, csapatösszevonásokról, Irán pedig a Perzsa-öböl kulcsa a szovjet szemében s ut India felé, amelyet Moszkvából ugyancsak élesen szemmel tartanak néhány év óta; sajtó, rádió, nem kevésbé az utóbbi Moszkvában az indiai lázongásokról, ellentétéről érkező híreket, mint a kínai eseményekről. Mielőtt Németország elérkezne ide is, a két ország összeül, tanácskozik, tárgyal Terüeti engedelményekért, koncessziókért szorosabb társulást ígér, a háromhatalmi szövetséghez való csatlakozást, (ezt a minap a Pravda című szovjetlap már megemlítette, felhívva, hogy a tengelyhatalmak egyszer már felkínálták a csatlakozást.) s. b. Mindenesetre a meglepetés már majdnem explodált, de egy héttel elhalasztották. Londonban lesz alkalom ismét bombarobbanásról beszélni, de ez a bomba nem Berlinből, hanem Moszkvából indul majd el...

4

Folynak a diplomáciai tárgyalások Berlin és Madrid, Berlin és Vichy, valamint Berlin és Lisszabon között is. Meglepetések itt sincsenek kizárva, ha Anglia számára különösen forróvá válik a talaj a Közelkeleten és a Földközi-tenger keleti medencéjében. Gibraltártól a Perzsa-öbölig gigászi bekerítés folyik Anglia ellen — írta a minap a londoni Times — s ezt a harcot nem szabad elveszitenünk.

Göbbels, akinek jóslatai tavaly Franciaország elbukásáról és Páris elcsékléséről kiserítéses pontossággal teljesedtek be, a napokban ismét megjósolta: Anglia igenis, elveszti ezt a harcot is!

Málta, a Földközi-tenger kulcsa

A már közel százötvenszer bombázott Málta még mindig angol kézen van, bár eredeti feladatának már régen nem tud megfelelni.

Málta 1800 óta tartozik a Britbirodalomhoz. Akkor üzték el a sziget olasz lakói Nelson angol tengerészeinek segítségével Napoleonnak a szigeten hátrahagyott helyőrségét. Azóta Málta, mint az India felé vezető út egyik legfontosabb állomása, a brit földközitengeri hajóhad állandó székhelye: „Commanding point”-je, azaz parancsnoki hidja. Jól felszerelve mindenféle javítóműhelyekkel, ellátva évekre szóló üzemanyaggal és löszszerrrel, pompásan rejtett és védett tüzérséggel és erődökkel: a hajóhadnak biztos menedéket nyújtott hosszú ideig. A múlt világháború óta erős légitámaszponttá is fejlesztették és 1936-ban koronagyarmattá léptették elő, hogy ezzel hangsúlyozzák fontosságát.

Málta a Szicíliai-szoros kijáratát őrizte, majdnem 150 évig. Úralma megingathatatlanul látszott. A repülőgép fejlődése és az erős légihaderő kiépítése azonban egyesapásra megszüntette Máltának ezt a biztonságát és fölényét. Az angolok már az abessziniai háború idején is, de még inkább a mostani olasz hadbalépéskor a maltai kikötőből azonnal a biztosabbnak ígérkező Alexandriába és Ciprusra helyezték át a földközitengeri hajóhad főállomáshelyét.

Azóta Málta csak átmenetileg szol-

gál tartózkodási helyeül a földközi-tengeri hajóhadnak. Egy-egy szállítmány itt kénytelen pihenni, éjszakát vagy rossz időt bevárva, hogy átkelhessen a Szicíliai-szoroson, vagy szétugrasztott flottillák súlyosan sérült hajói itt találtak első menedéket az üldöző olaszok elől. Erődjei és tüzérsége a százötvenszeres bombázással dacolva, még mindig töretlen erővel távol tudnak tartani minden vizen közeledő ellenséget. A légi úton érkező támadást persze nem tudják kivédeni, viszont az minden borzalmas hatása mellett is csak ideig-óráig tart nem állandó.

Eddig az a szállóige járta, hogy akié Málta, azé a Földközi-tenger. Ezt a mondást hadtudományilag azzal magyarázták, hogy Málta a Földközi-tenger nyugat-keleti tengelyének közepén fekszik. Csak 200 kilométerre a Szicíliai-szorosról, ahol óriási mólóként 150 kilométerre közelíti meg Szicília Afrika földjét.

Mussolini éles katonai ösztöne kiépítette Messinát, Augustát és Trapanit, amivel Sziciliát 800 km hosszú déli partjával hatalmas erődde varázsolta. De egyúttal híres szicíliai telepítési törvényével be is népesíti erős, egészséges, katonás földművesekkel, kik a szükséges erőt szolgáltatják az erődök megszállásával.

Pantelléria 83 négyzetkilométer nagyságú szigetnek megerősítésével és a nagyszerű olasz légierők kiépítésével Málta 1916 óta ténylegesen már

nem ura a Szicíliai-szorosnak. Egy feladatokról tudja már csak betölteni és ez az, hogy ugródeszkának szolgál az innen végrehajtott támadó hadműveletekhez a Tripolisz és az olasz anyaország között közlekedő hajószállítmányok ellen. Määrészt, hogy támaszpontul szolgál a szoroson átkelni szándékozó angol szállítmányoknak, amelyek is gyülekezve bevárták az éj leplet, hogy a veszélyes szoroson lehetőleg észrevétlenül átsurruhassanak.

De amióta a német légihadtest is meglepedett Sziciliában, ily vállalkozások már súlyos kockázattal járnak, ahogy az egy-két esetben elszüvedett hajóvesztések és sérülések bizonyítják. Málta az elszüvedett 150 légi bombázás minden rombolása és pusztítása ellenére még ugyan az angoloké, de feladatát csak igen csökkentett mértékben tudja betölteni. Fontosságáról ennél fogva erősen veszített.

Legújabb tavaszi divat után
férfi és gyermek
öltönyt izlésesen, jutányosan készít.

Tisztviselőknék részletre is

Balogh József
úriszabósága

Nagyvárad, Teleki utca 40. sz.

Hivatásrendi kamarák felállításának javaslata a magyar közvélemény előtt

— Világnézeti és történelmi tájékozódás a kérdés körül —

Korunk politikai és társadalmi válsága nemcsak tartósságánál, hanem egyetemes voltánál fogva is arra enged következtetni, hogy gyökerei sokkal mélyebben nyulnak le a történelem titokzatos talajába, mintsem azt egyesek gondolják. A napi politika vívódásaiban kialakult, életformává vált gazdasági rendszerek toldozgatásán túl magára a történelem kulcsára, az embere fordítják figyelmünket az egyetemes válság jelenségei. A történelem problémái ugyanis sohasem jelentkezik az embertől függetlenül. A történelem vívódásai az ember vívódásai. A válság is az ember válsága.

Próbáljunk kiindulni a válság fogalmából. Orvosi szótárban egy betegség, vagy egy bizonyos testi állapot végkifejletét jelenti, amely után feltétlenül változásnak kell következnie. Ez a változás aztán lehet javulás, gyógyulás, vagy halál, menthetetlen zuhanás. A történelemben is hasonló értelemben használjuk a „válság” szót. Történelmi válság előtt akkor állunk, amikor egy kor eszméi minden vonatkozásban érvényesültek és minden síkon kimerítették gyakorlati megvalósításukat. Megalkották a kor emberét, aki önmagában hordja a kor eszméinek és gyakorlati megvalósításainak minden előnyét és hátrányát. A kor embere egyszerre kerül válságba magával a korrall. A válság különféle társadalmi képletein keresztül nő sokszor tragikus arányúvá.

Ilyen értelemben állunk ma kutató tekintettel annak a történelmi iránynak és fejlődésnek a válságánál, amely tulajdonképpen a reneszánsz emberével kezdődött, végighurcolta az embert a természetfölötti világ és minden értéke megtagadásának sívárá, kietlen pusztaságán, előbb az Egyháztól, majd később Krisztustól és végül is magától az Istentől szakított el, hogy a liberális életszemléletben szellemi, gazdasági és politikai anarchiában teljessédjék ki. Ami ezután következett: forradalmak, válságok, nyílt nemzetközi igazságtalanságok végnélküli háborúságok, viták — ez már nem folyamat, hanem eredmény.

Szabaddá akarták tenni az embert: szabaddá minden isteni törvénytől, minden objektív értékrendtől, minden közösségi megkötöttségtől. Mikor azt gondolták, hogy egészen szabad, akkor lett tulajdonképpen a legárva és ezzel a leggyámoltatlanabb, legkorlátoltabb, legnyomorultabb. Egyedül állott. Ez tette gyanakvóvá, önzővé, kimélettelené, törtetővé, sokszor bizony vadállattá. Ez szabadtotta fel arra a „szabad versenyre”, amely a liberális életszemlélet jellemzője.

Ezután a válság után, miután az ember jórészt már keresztülment a kifosztottság minden poklán, újra visszavágyik abba a természetes közösségi életbe, amelyben Isten gondolata szerint élni kell. Családot, szomszédságot, barátokat, meleg támogatót, bizlató, segítő közösséget akar maga körül tudni, ezekben akar

élni. Törvényeknek akar engedelmessé válni, amelyek nem béklyókat, hanem támogatást jelentenek. Törvényeket akar élete minden vonatkozásában, mert ezek a törvények nemcsak őt irányítják, vezetik, hanem embertársaival szemben is biztosítják. Jól szervezett, biztos alapokon nyugvó rend, közösség tagja akar lenni, mert ezzel csak nő szabadsága, tehetsége, ereje, személyisége érvényesítésének lehetősége. Visszavágyik Istenhez, mert Belőle forrásozik minden létező, törvény, amely a közösségeket összefogja, élteit és irányítja.

Nagyon mélyre kell lehatolnunk, amikor a rendi gondolat mai jelentkezési formájának végső gyökereit kutatjuk. Sokkal több ez, mint gazdasági reakció, politikai forradalom, vagy szellemi divat. Az ember életközönsége jelentkezik a maga természetes mi voltában.

A rendiség, mint a közösségi élet formája, ma már nem új gondolat nálunk. Elméletileg igen széles körben otthonos, de gyakorlatilag is tulajdonunk a kezdeményezés nehézségein. Erre vall a sokirányú szervezkedés a legkülönbözőbb jellegekkel, alapokon és célkitűzésekkel. Erre vall az, hogy a gazdasági élet terén az egyes foglalkozási ágakban a szervezkedések termelési és szakmai érdekek mellett elsősorban az embert, a mun-

kást, az egyént, a személyt védik minden értékével, testével és lelkével együtt.

Az annyit hangoztatott társadalmi átalakulás, megújulás kérdése tehát tulajdonképpen azt jelenti, hogy az ilyen szervezkedéseket, élő társadalmi organizmusokat hivatalosan is iktassák bele az állam életébe, bízzák rájuk az egyén és a közösség viszonyának, a munkának, a termelésnek és a jövedelemelosztásnak kérdéseit. Annál is inkább, mert ezek a funkciók a szerves közösség funkciói. Tehát nem maradhatnak egyének, egyéni érdekek, személyek, önzések befolyása alatt.

XIII. Leo Pápa és XI. Pius pápa társadalmi körlevelei nyomán kapott az újkori rendi gondolat határozott fogalmazást, dogmatikai és erkölcsi megaiapozást. E körlevelek nyomán indult el a katolikus értelmiségi körökből az az elméleti mozgalom, amelynek ma már komoly gyakorlati eredményei vannak. A Hivatásszervezet ma már komoly munkástömegeket jelent s ez a szervezet ma már megvalósítható, az ország társadalmi életének átalakítására alkalmas javaslatot terjeszt a közvélemény s azután a törvényhozás elé.

az ipar és kereskedelem hivatásrendi kamarája és önkormányzati munkástestületéről.

GYERMEK

Bizonyára sokan ismerik az adomát a modern gyermekről, akit szülei fényképészhez visznek s amikor a fotográfus — régi szokáshoz híven — a fényképező gépből nyomban kiroppanó kismadarral és más, hasonló ósdi mesével igyekszik a gyermek figyelmét a gép lencséje felé fordítani, az roppant göggel és megvetéssel rászól:

— Ugyan apuskám, ne akasszon le ilyen dumát! Exponáljon és passz! Az is bizonyos, hogy nagyon sokan vannak ebben a mai megveszekedett, modern világban is, akik az ilyen „felvilágosodott”, kora-érett, öreg-gyermekek után úgy szomjaznak a gyermekek régi, hamisítatlanul gyermeki tudatlanságát, mint a nagyvárosi kövengetegekben élő ember a harmatos, üde, virágos mezőt.

Ilyen hamisítatlan gyermeklélekkel — három év körüli fiúcskával — volt most találkozásom.

Igaz, nem a belvárosi bérpaloták között, hanem kint, valahol egy külvárosi utcán. Nem „nőrsz”, vagy „frájlé” kísérté kézenfogva, csak egy fáradt, görnyedthátú munkásasszony tipeget mögötte: az édesanyja. Nem is volt nagyonan élesre vasalt, hosszú matrónadrágja, sem tartósan gondörített apród-frizurája, csak kopott, szürke, rojtosszélű nadrágcskája kis mezülába fölött és foltoskönyökű kabátka fődte felsőtestét. Haját pedig kopaszra nyírta — csak úgy, ollóval — a gondos anyai kéz.

Vállamon róka-boával jöttem szembe vele.

A kisfiú már korábban észrevehette és nagyon nagy seget üthetett kicsi buksijába a vállamon hordott róka, mert noha harmadmagammal voltam, legyőzte az ilyen külvárosi kislgyermeknél megszokott féltékenységet, megállt előttem s tágrányított szemmel, riadt kíváncsisággal kérdezte:

— Az a kutya nem hajap? Mikor megnyugtattam, hogy nem, tovább kérdezett:

— Meg van kötve a lába?

— Igen, — nyugtattam meg. De mikor levettem a vállamról a rókát és egész közel vittem hozzá, hogy ő maga is meggyőződjék ennek a „kutyának” feltétlen ártalmatlan voltáról, félősen hátrálni kezdett.

Még azután is sokáig bámúlt utánam kíváncsi és megrejtett tekintetével, amikor derűsen mosolygó édesanyjával tovább indult a hepe-hupás külvárosi utcán.

Én pedig úgy éreztem, mintha hirtelen melegebben sütött volna a felteleg mögöt nagy kinnal előretörő áprilisi nap.

Hála Istennek, vannak még romlatlan lelkű, édesen tudatlan, gyermeki gyermekek!

Igaz, a külvárosba kellett kijönnöm, hogy közülük eggyel találkozzam!

(F. V.)

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszoló

Tábla-üveg nagy raktár
Képeretezés

Falburkoló üvegcsempék
gyári lerakata

Nagyvarad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

Ezt a javaslatot a Hivatásszervezet harmadik Országos Titkári Értekezletén dolgozták ki. A javaslat indokolása a következő:

„A magyar gazdasági élet összes égető problémáinak megoldása és rendezése, valamint különösképpen a XX. századi technikai fejlődés révén nagy hordozású elintézésnek behiztosítása csak a hivatásrendiség teljes kiépítése által valósítható meg.

A technikai fejlődés hihetetlenül növelte a termelést és a fogyasztást és ezzel soradalmisította a jövedelemelosztást. A társadalmi és gazdasági életben hirtelen nagy problémákká, a nemzeti életben pedig létkérdésekké váltak az azelőtt talán könnyebben elhanyagolható kérdések: rozódottak és megnövekedtek és nagy horderejűkké váltak a gazdasági életnek szabályozásra váró és rendezés után kiáltó viszonyai.

Ezért szükségessé vált a foglalkozási ágak gazdasági önkormányzatának (hivatásrendiség) kiépítése azzal a céllal, hogy a gazdasági élet szabályozásának terhére a kormányzat az állami intézmények és szervek válláról levegye és az összes érdekelt foglalkozási ágak (hivatásrendek) és érdekesoportok kiépítendő és megfelelő hatáskörrel felruházandó érdekvédelmi szervei által szakszerűen és a közérdeknek megfelelően megvalósítsa. Elsősorban a Hivatásrendek Háza (Gazdasági Rendek Háza, vagy Hivatásrendi Parlament) azután a hivatásrendi kamarai intézmények, a hivatásrendi önkormányzati testületek, hivatásrendi bíróságok stb. révén.”

A javaslat részletezése és ismertetése nem fér el a kérdés általános tárgyalása keretében. Ezzel külön kell foglalkozni. Egyelőre arra mutatunk csak rá, hogy ez a javaslat, akármilyen is lesz a sorsa, sorsfordulót fog jelenteni a Magyarország társadalmi átalakulásában. Nem felülről, nem hivatalos kezdeményezésre, vagy intézkedésként indul el útjára ez a javaslat, hanem a dolgok legtermészetesebb rendjében született meg: a kész szervezet dolgozta ki, miután a maga életében a lehetőség szerint megpróbálta és gyakorolta.

A javaslat tárgyalásánál, vitájánál bizonyára felvetődik majd az elvi kérdés: akarjuk-e egyáltalán a komoly átalakulást. Ha akarjuk, akkor a rendiség gondolata nálunk is megindul hódító útjára. Egyelőre ebben látjuk a javaslat óriási jelentőségét.

Polyák István

ATHÉN ÉS AZ AKROPOLIS INNEN-ONNAN

UJ TÖRTENELEM ÉPÜL A RÉGI ROMJAIN

A német csapatok már Athén előtt állanak és mire ezek a sorok megjelennek, talán már be is vonultak a német gépesített osztagok Görögország legendás hírű fővárosába, ahol az ó-görög kultúra romjai csodálatos módon a békevilágban gazdag globetrotterek és a régészet iránt érdeklődő utasok, akik az Akropolis csodálatosan szép romjai között merengve gondoltak Phidias rég eltűnt világára. A világ-utasok nagyrésze jól tudhatta, hogy Athén helyzete sziklás dombjaival, a tenger-től, megfelelő távolságban mindig olyan volt, hogy magához vonzhatta a letelepedni akarókat, még mielőtt Attika elszórt községeinek hagyományozott összpontosítása megtörtént. Ezeknek a régi településeknek nyomai Athén környékén ma is láthatók.

Régi emlékek mesélnek . . .

Azokban minden, amit Athén nagy múltjáról és az Akropolisról tudunk, csak romokon épült fel, ahogy a föld alól kiaszott vázák, szobrok, ékszer-maradványok, oszlopok igyekeztek beszélni a régi nagy görög kultúráról, amely ugyan pogány volt, de a művészetben, tudományban igyekezett felépíteni Athénben és az Égei tengerbe nyúló félszigeten értékes életét. Amit megőriztünk az ógörög szobrászattól, szinte semmi ahhoz képest, amik a perzsa háborúk alatt elveszték. Phidiasról csak egy szobor maradt fenn, Myront, Polyklettost, Praxitelest, Scopast, Lipsippet csak kétes másolatokból ismerjük, pedig éppen Athén és az Akropolis díszítéseinek nagyrésze tőlük származott. A tudomány türelmes kutatására volt szükség, hogy Pausanias néhány leírásából, Ciceró, Lucianus, Quintilianus néhány szórványos mondatából ki lehessen találni a görög művészet időrendjét, amely nélkül sem Athén, de még kevésbé az Akropolis teljes képet nem adhatott, hiszen Athén nemcsak az új görög, hanem az antik hellén kultúra központja is volt.

Az Akropolisok romjain

Athén legrégebbi része az Akropolisz, amelyet egykor erős fal zárt körül s míni egy fellegvár emelkedett Athén felett. Ott állt az Athene tisztelőre emelt és tisztán penteloi márványból épült templom, a Parthenon és az ion építészeti remeke, az Erechteion. A Parthenonnak ma csak nyugati és keleti része áll, egykor Phidias iskolájából eredő gyönyörű szobrok díszítették,

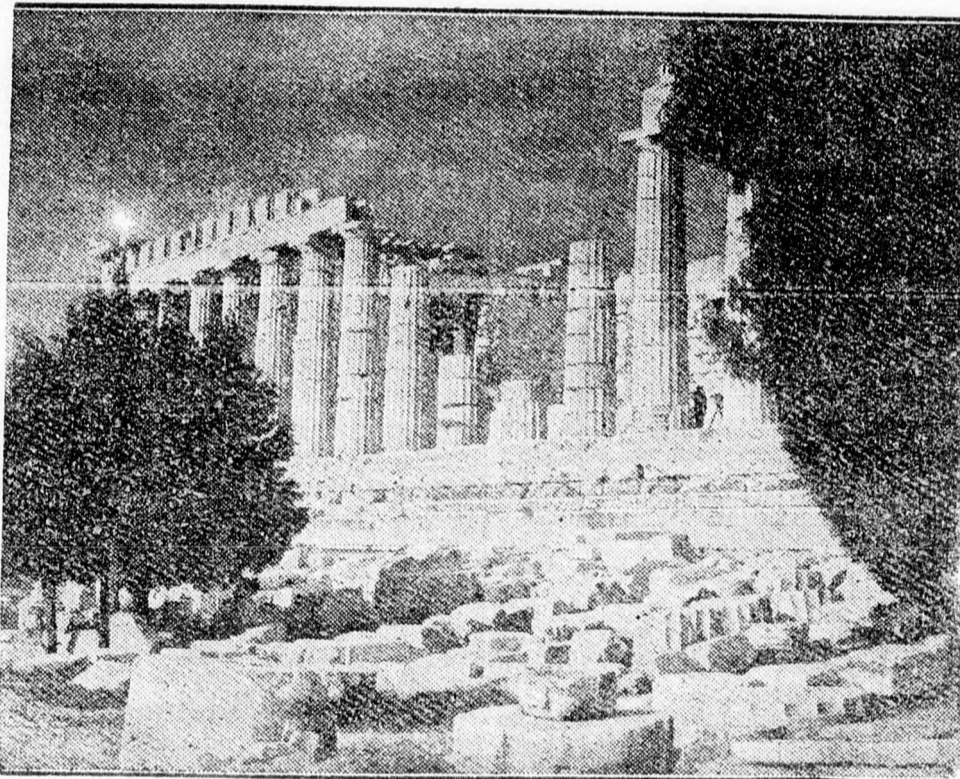
ezek azonban elpusztultak a velenű ostromlásakor. Az Erechteion Poseidon-Erechteusnak és Athénának szentelt templomok egyesítése volt s innen van hajójának különös beosztása. Ettől a templomtól délre lárták fel a 80-as években, a régi Athén templom alapzatát s oromcsoportozatából igen értékes darabokat őriznek az Akropolisz múzeumában.

Egyébként az egész klasszikus görög építészeti legrégebben megmaradt atheni emléke az a templom, amelyet Théseion-nak szoktak nevezni. E templom előtti téren pergett le a régi Athén nyilvános életének csak-

Tiszta időben a 100—160 km-re eső Peloponnesos belsejében fekvő Kylene, Erymathos és Parnon hegyek is láthatók Athénből. Tehát nemcsak a történelmi, hanem a természeti tárlat is nagy Görögország fővárosából.

Athén a történelem viharában

A háborúk Athén életében is sorsdöntő hatással voltak. Uj korszakot nyitott Athén életében a perzsa háború, amelynek következtében Athén újra épül és az egész ötödik századon át fejlődésének legmagasabb fokát éri el. Ez a fenykor a pelopon-

nem minden jelentős mozzanata. Ott állt a kétemeleles árucsernok, amely 21 „üzletet” foglalt magába, ott emelkedett a Hadrianus császár által épített könyvtár, tágas termeivel és a Szelek-tornya, napórájával s belsejében vízórával. Ezen a téren tartottak előadásokat, beszédeket, ott vitatták meg Platon és Aristoteles logikai levezetéseiket és ott határozott a maga sorsáról az atheni polgár, meghallgatva a szónokokat és döntve adó, sőt törvény és háború felett is.

Milyen volt Athén az őskorban

De milyen volt vajjon ebben az időben Athén és az Akropolis vidéke? Erről is be tud számolni az ókor tudósítója.

A Pnyx-dombnak a tenger felé eső lejtőin ma is nagyszámban fordulnak elő sziklába vágott mélyedések, amelyek ősrégi időkbeli származnak és házak alapozásainak szolgáltak. Érthető, ha Athén vidékét emberemlékezet óta felkeresték leteleplők, mert Athén üde levegőjét, mérsékelt éghajlatát az attikai trók is minduntalan hangsúlyozták s az ottani levegő tisztasága ma is érezhető.

Athén festői vidéken épült. Lankás, dombos tájképe elragadó, semmi más vidékhez nem hasonlítható. Messzire látni az Akropoliszról nemcsak a tenger és a közelebb fekvő szigetek felé, — Salamisz és Aegina is részei e tájképnek, — hanem még Argolisnak távolabb fekvő partjai is.

nesosi háborúval ér véget s a 404 évvel záródik. A negyedik században 338-ig, a chaironeiai ütközetig fokozatos hanyatlás áll be Athén életében s bár még mindig független szuverenitású, de már a macedon világ politikájának befolyása alá kerül és ez a hatás maradandó nyomot hagy további életében is, egészen a Kr. e. 146. évsz. eddig, amikor aztán az ókor egész idejére a római uralom vette át irányító szerepét Athén életében.

A közép- és újkorban Athén is a bizánci császárok uralma alá került, de már a XVII. században felébredt az érdeklődés a régi Athén iránt s francia és angol műépítők igyekeztek megrajzolni a görögök mesevilágának Athénjét, régi épületeivel, szobraival. Az újkorban Athén csak egy részét foglalja el a klasszikus városnak és csak 1835 óta Görögország fővárosa. Ma kb. 200.000 lakosa van, akik nagyrésztben a régi Athén körül épült modern városnegyedeket foglalják el. Újabbban az iparostevékenység is fellendült s Pallas Athene városában nyomdák, malmok, szövőipari és más üzemek munkálkodnak.

Hogy a német-görög háború után új korszak nyílik-e Athén életében? Ki tudhatná ma? Talán újból fellendül Athén s vele Görögország, hogy belső torzalkodások helyett a klasszikus műveltségen felépülő új, modern művészet, irodalom és tudomány legyen versenytársa — a régi-nek?

HUZELLA ÖDÖN.

Németország

Az elzászi polgári közigazgatás vezetője az intézkedések egész sorát léptette életbe, melynek célja az elzászi iskoláügyeknek a Birodalommal való összhangba hozása. A jövőben magániskolák, magániskolákotthonok és hasonló intézmények működése nincs megengedve. A vallásszabadság biztosítására elrendelték továbbá, hogy az iskola kötelező istentiszteleteket nem tart, azonban az iskolakötelesek továbbra is zavartalanul látogathatják a kötelező hittanórákat, melyeket egyházi intézkedésekre tartanak meg. Elrendelte továbbá a polgári közigazgatás vezetője, hogy az osztrák mintára átvett „főiskolákat” Elzászba is bevezessék. Itt az általános tankötelezettség keretén belül egy olyan iskola-típusról van szó, mely a tanulókat a gyakorlati élet egyre növekvő követelményeire készíti elő. Ez az úgynevezett „főiskola” (Hauptschule) kötelező iskola, mely tandíjmentes és azon négy elemi végzet tanulókat veszi fel, akik a tanügyi bizottság által meghatározott teljesítményfokot elérték.

Svéd lapok híradása szerint Németország 10 millió korona értékű faházakat rendelt Svédországban, melyeket leszállításuk után részben Norvégiaiban, részben Németországban állítanak fel. Ez a nagyarányú német rendelés a svéd faipar számára nagy jelentőséggel bír Svédországban oly nagy konjunktúrára számítanak ebben az iparágban, hogy már most szűkségessé vált egyes vállalatoknál a három munkamenetben való dolgozás.

Franciaország

A megszállt francia területek felsőbb iskolai tanulói nagy érdeklődést tanúsítanak a német nyelv iránt. Ez annál inkább figyelemreméltó, mert eddig a francia iskolákban az angol nyelv volt túlsúlyban. Ugyanígy iskolán kívül is élénk érdeklődést tanúsítanak Franciaországban a német nyelv elsajátítása iránt. Ez a nyelvtanulási láz nagyban összefügg a német-francia gazdasági együttműködéssel, mivel a francia kereskedők, akik németül beszélnek, erős keresletnek örvendenek. A német hatóságok által Párizsban rendezett német nyelvtanfolyamokat a francia lakosság élénk érdeklődéssel kíséri és a hallgatók száma már az első időben több ezerre tehető.

A Párizsi Mintavásáron, amely május 17-én nyitja kapuit, Németországtól külön kiállítással képviselteti magát. Az eddig beérkezett jelentések szerint a nevezett vásáron Németországon kívül Olaszország, Belgium, Spanyolország, Portugália, Norvégia, Svédország, Hollandia és Svájc is részt vesz. A vásár helyiségeit, amelyeket eddig a német megszállócsapatok vettek igénybe, most adják át rendelkezésükre.

Gyorsírást, gépirást

Szabó Ferenc
okl. írásszaktanítónál tanulhat
Kossuth L. u. 11. II. em.

35 perc Kolozsvar
70 perc Budapest
85 perc Marosvásárhely
repülőgéppel.
A Magyar Légiforgalmi r. t.
Járatat félen is közlekednek.
Felvilágosítás: Rákóczi ut 10. sz.
Telefon: 11-17

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.

ELŐFIZETESI ARAK: Egész évre 30.
félévre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem
adunk vissza

*** Jégverés ellen bizottság termései.** A gazdasági év küszöbén kell gondoskodni a gazdának a jégkárbiztosításról, mert ha a terményeket akármilyen kismérvű jégverés is érte, azok jégbiztosításra már nem fogadhatók el. Magyarország területén a múlt évben áprilisban 4, májusban 23, júniusban 29, júliusban 31, augusztusban 25, szeptemberben 8 és októberben 2 jégverési nap volt, ami annyit jelent, hogy hét hónap alatt 122 napon pusztította a terményeket a jégverés. A visszatért keleti és erdélyi részeken a termés általában később érik be, mint az anyaországban és így ez a jégverés veszélyének hosszabb ideig van kitéve. A jégverés egyes terményekben tökélyerést, szártörést, görbékeltetést, az érési időben pedig szemkiverést okoz, de igen gyakran, különösen a tenyészidő elején előfordul, hogy a jég az egész termést teljes egészében megsemmisíti. Ezt a kockázatot a gazda aligha tudja jégbiztosítás nélkül viselni. Az 1857-ben alakult, legrégebbi és legnagyobb magyar biztosító magánvállalat, az **Első Magyar Általános Biztosító Társaság** 1941. január 1-én átvette az érdekkörébe tartozó **Első Erdélyi Általános Biztosító Részvénytársaság** teljes (tehát kár- és baleset-, valamint élet-) biztosítási állományát. Az „Első Magyar” budapesti (IV. Vígadó tér 1.) központja és helybeli főigazgatója, illetve képviselője készséggel ad felvilágosítást minden biztosítási vonatkozású ügyben.

A Kormányzó meghallgatta a berlini Opera pesti előadását. Budapestről jelentik: (MTI) A Kormányzó Ur Ötömlétsége pénteken meghallgatta a berlini Operaház vendégjátékát. Az előadásban megjelent Wagner Siegfried özvegyét az elsőfelvonás szünetében Bárdossy miniszterelnök bemutatta a Kormányzó Urnak. Ezzel egyidejűleg a kultuszminiszter a főintendánst is bemutatta a Kormányzó Urnak.

Jelentkezhetnek a délvidéki területre községi és körorvosok. Budapestről jelentik: (MTI) Illetékes helyről felhívják a magánorvosok figyelmét arra, hogy akik a katonai igazgatás alatt álló délvidéki területen községi vagy körorvosi minőségben küldetést óhajtanak vállalni, ezirányú kérésüket személyesen, vagy személyi adataik közlése mellett írásban jelentsék be a belügyminisztérium XIV-ik ügyosztályán (Budapest, I. Uri utca 49. I. em.)

Internálták dr. Vuchetics Endrét. Temesvárról jelentik: (B. T.) Az itt megjelenő Déli Hírlap a romániai magyar népközösség hivatalos napilapja azt írja, hogy hatósági intézkedések értelmében Jorgván Szávát, Popovics Boriszláv dr., Vuchetics Endre drt Temesvárról Parguiba vitték. Vucheticset már április 8-án elvitték a számára kijelölt kényszerartózkodási helyre, ahol a politikai internáltakat tartják fogva.

Április 27-én a nagyváradi MÁV pályaudvar őrszakasza áll díszőrséget az Országzászlónál.

Eltemették Albrecht főherceg feleségének édesanyját. Szegedről jelentik: (MTI) Pénteken délután temették el a város osztoatlan részvétele mellett a református temetőben Albrecht királyi herceg feleségének édesanyját.

A GENERAL MOTOROS 47 GYÁRÁBAN SZTRÁJK TÖRT KI. Newyorkból méltósága pénteken meghallgatta a berrenit a General Motoros 47 gyárában beszüntették a munkát.

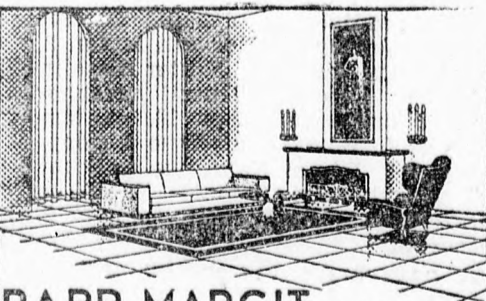
Szabó János felsőházi tag a társadalompolitikai bizottságban. Nagyvárad. Saját tud. A felsőház legutóbbi ülésén a társadalompolitikai bizottságban üresedésben lévő tagsági helyre Szabó János nagyváradi felsőházi tagot választották meg.

A Kereskedelmi Csarnok közleményei. I. Felhívjuk tagjaink figyelmét arra, hogy a zsidótörvényben előírt ipar bejelentést minden iparosnak és kereskedőnek folyó hó 30-ig be kell nyújtania az I. foku iparhatósághoz az erre szolgáló hivatalos úrlapon, hasonlóképpen a fenti határidőig köteles minden munkaadó értelmiségi munkakörben foglalkoztatott alkalmazottait az értelmiségi munkanélküliség ügyének kormánybiztosához Budapest V. ker. Klotild utca 10-c. szám alá kell bejelenteni. — II. A budapesti nemzetközi vásárra utazási és egyéb kedvezményeket biztosító igazolvány, titkári hivatalunkban a hivatalosan megállapított 3 pengő árban beszerezhető.

A nagyváradi filharmóniai társaság felkéri mindazokat a hölgyeket és urakat akik kellő zenei tudással és már zenekari gyakorlattal bírnak és az átszervezendő zenekarban mint működő tagok, városunk zenekultúrájának fejlesztésében közreműködni óhajtanak, hogy címüket, hangszerük megjelölésével a filharmóniai társaság titkárnál (Városi zeneiskola Szaniszló u. 18.) közölni sziveskedjenek. Igazgatóság.

Vallásos színelőadás az Immakulata intézetben. Az Immakulata intézet Mária társulata április 27-én, vasárnap délután fél 5 órai kezdettel előadja a Lurdesi pásztorlányka című szindarabot. Szeretettel várunk minden érdeklődőt a Rendezőszék.

Két évi börtönrre ítélték gróf Csáky István tolvaj szobalányát. Budapestről jelentik a Pest: Lepcsik Irma 30 éves szobalány a Dunapalotában volt alkalmazásban. Ott lakott néhai gróf Csáky István külügyminiszter is akinek szobáját is Lepcsik Irma takarította 1939-ben sorozatos lopásokat követett el. A külügyminisztertől is elloptott két pár platina foglalat, gyémánttal kirakott kézelőgombot, egy arany óraílcot, egy Mária érmet és egy ezüst cikarettatartót. Több más ékszert is lopott, valamint fehérneműket és csipkéket. A büntetőtörvényszék sorozatosan elkövetett üzletszerű lopás címén egy évi és két-hónapi börtönbüntetésre ítélte. Az ítélet két évi börtönbüntetésre emelte a büntetést. A királyi Kuria most hozott ítéletében a tábla ítéletét hagyta jóvá.

PAPP MARGIT LAKBERENDEZŐ
SZÉKELY RETI BUDORGVÁR RT. EGYESÜLSÍTŐJA
KIÁLLÍTÁS: RIMANÓCZY UCCA 8.

szent László városában HUNNIA NAGYSZÁLLODA néven új, modern központi szálloda nyílik a Fekete Sas helyén: Nagyvárad idegenforgalma szempontjából öröndetes eseményről számolhatunk be, mert május havában a régi Fekete Sas szálloda helyén Hunnia nagyszálloda néven egy teljesen a mai kornak megfelelő, minden tekintetben modern szálloda nyílik meg Szent László városában. Erre itt feltétlenül szükség is van, mert a jelenlegi szállodák befogadó képessége a folytonosan növekvő idegenforgalmat nem is tudják kielégíteni. A Hunnia nagyszálloda igazgatósága sok évi tapasztalatokkal rendelkező szakemberekből áll, akik ezt az igen fontos idegenforgalmi szertvet a legteljesebb kényelemmel rendezték be. Hideg, meleg folyóvíz, központi fűtés, legmodernebb fürdőszobás lakosztályok telefontal felszerelt szobák egész sorozata, nem szállodaiszerű butorai, lágas, kellemes társalgó terme, amelyek a Hunnia nagyszálloda vendégei részére már előre is biztosítják a kellemes családias összejöveteleket. Nagy áldozatot jelentett a régi szállodának modern átépítése s teljesen meg vagyunk róla győződve, hogy ennek a nagy áldozatnak meg is lesz a kellő gyümölcse, melyet méltán meg is érdemelnek a Hunnia nagyszálloda szakavatott vezetői. Szent László városa az új, modern berendezésű, kényelmes szállodájával fogadhatja ide érkező vendégeit.

Orvosi hír. Dr. Kállay Magda rendelőjét május 1-től Beöthy Ödön utca 36. szám alá helyezi át.

Tilos a két évesnél fiatalabb úszók levágása. Budapestről jelentik: (MTI) A közellátásügyi miniszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében több vármegye területén (Bihar vármegye nem szerepel) két évesnél fiatalabb úszót, továbbá az ország egész területén két évesnél fiatalabb bivalyúszót levágni, vagy levágás céljából az ország más területére áthajtani tilos. A rendelet kimondja, hogy az ország bármely területéről származó egy évesnél fiatalabb úszóborjút az állami borju kiosztási akció céljaira fel lehet ajánlani.

ARJABIZTOSOKAT NEVEZTEK KI A FRANCIAORSZÁGI ZSIDÓ ÜZEMEKHEZ. Vichyből jelentik: (NTI) Az új zsidótörvény értelmében a zsidó üzemekhez arjabiztosokat neveztek ki, amely az 1940. szeptember 16-i törvény értelmében történt. Az arjabiztosok tevékenysége az illető üzemek megszállt területén lévő telepeire is kiterjed.

Felhívás. Felhívjuk a nagyváradi asztalos iparosokat, hogy április hó 27-től (hétfő) május 3-ig (szombatig) bezárólag, minden este 6 órától 9-ig jelentkezzenek az ipartestület faipari szakosztályának irodájában. Saját érdekében mindenki hozza magával új iparigazolványát, vagy annak igazolását, hogy ipara folyamatban van téve valamint tűzharcos és rokkant igazolványát. Felhívjuk kartársaink figyelmét e jelentkezés fontosságára, annál is inkább, mivel a napokban meginduló közszállítókhoz szükséges névsort az érdekelt hatóságokhoz be kell terjeszteni. Tekintettel arra, hogy a pályázati felhívásban csak az általunk felterjesztett névsor alapján részesülhetnek a közszállításokban, mindenki tartsa kötelességének, hogy jelentkezék, ne hogy saját hibájából e névsorból kimaradjon, ipartestület elnöksége.

Hiteles fordítások gyors és pontos elkészítését vállalom. Dr. Körössy ügyvéd, Nagyvárad, Rákóczi ut 12 sz. I. emelet 9.

A szombati asztaltársaság, amely 1890-ben alakult és a 22 éves román uralom alatt is sikerült fenntartani, május 1-én este 8 órakor eredeti székelyhelyén, a Kék Macsák étteremben összejövetelt tart. Kérjük a tagokat hogy az összejövetelen minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek. Férfi vendégeket szívesen lát a rendezőség. Hogy kellő számu helyről gondoskodhassunk, kérjük a részt venni szándékozókát, sziveskedjenek feliratkozni az Arany Kereszt gyógyszerertárban (telefon 16-32) vagy a Csillag gyógyszerertárban (telefon 25-51).

Temetés. Özv. Vass Sándorné szül. Szathmáry Mária 68 évs korában elhunyt. Temetése vasárnap délután lesz a Steinberger kápolnában. (Erdélyi „Concordia”)

15299

Felhívás

Felhívom az összes iparosokat és kereskedőket, tehát mindazokat, akiknek birtokában érvényes iparjogosítvány van, hogy a 2220-1941. M. E. számú rendelettel a visszacsatolt területen is életbeléptetett 7720-1939. M. E. rendelet 37. szakaszában előírt bejelentést az ugyanezen rendelethez mellékelte IV. számú bejelentőlapon 1941. április 30-ig feltétlenül tegyék meg, mert a bejelentés elmulasztását az 1939. évi IV. tc. 25. szakaszának 1) pontja két hónapig terjedhető elzárással sújtja.

A bejelentő lapok a Baross Szövetségnél, Kereskedelmi Csarnokban és a Nemzeti papirkereskedésben is beszerezhetők.

A bejelentést azoknak is meg kell tenniük, akik iparuknak szüneteltetését kérték.

A bejelentést mind a zsidó, mind a nemzsidónak tekintendő személyeknek feltétlenül meg kell tenni, valamint az is közbömbös, hogy az iparjogosítványt a román hatóság adta-e ki, vagy pedig már a magyar katonai vagy polgári hatóság.

A bejelentő lap rovatait pontosan és a rajta levő utasítások szerint kell kitölteni.

A felesleges torlódás elkerülése céljából a hiánytalanul kitöltött bejelentőlapokat posta útján is el lehet juttatni az I. foku iparhatósághoz címezve, de személyesen is benyújtható a városházán délelőtt 11-1 óráig a II em. 11. számú helyiségben.

Nagyvárad, 1941. április hó 26-án.

Dr. Varga László s. k.
tanácsnok,
mint I. foku iparhatóság

2674-1941. szám

Hirdetmény

A Nagyváradi Városi Viz-, Csatorna- és Köztisztasági Üzem munkaruhák szállítására nyilvános versenytárgyalást hirdet.

Ajánlati úrlapok fenti hivatal műszaki ügyosztályánál, Vártér 1. sz. I. em. 3. szobázhatók és tekinthetők meg.

A pályázat határideje 1941. május 3
IGAZGATÓSÁG.

Belvárosi mozgóban

KORA TERRY,
Rökk Marika
világhírű varieté filmje.

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
(volt Dorian)

MA **Szeressük egymást** MA

Bulla Elma, Greguss, Csontos, Maklár, Hidvéghy.

Apoló Filmszínházban 2 órai harsogó kacagás
Tolnay Klári, Turay Ida és Kabos vigjátéka

Az én lányom nem olyan

Műsoron kívül: A legujabb balkáni
és afrikai harctéri jelenetek.

Részletes tudnivalók az adóbevallások elkészítéséről és beadásáról

Italmérők, hentesek, pékek, cukrosok adóbevallása

(II. közlemény.)

A kimérési adatokat az italmérő, a vágási adatokat a mészárosok és hentesek, a feldolgozott lisztre vonatkozó adatokat a pékek, sütőiparosok és cukrászok, az üzemben tartott járművek és lovak adatait minden ilyen járművekkel bíró adózó, de főleg a fuvarosok kötelesek pontosan kitölteni.

A földhasznóbérlők a bevallási ív I. részében csak a föld somázatát töltik ki, részletezését pedig azon a nyomtatványon teszik meg, mint amelyeket a földbírtok jövedelméről a jövedelem- és vagyonadó bevallásához (5115 r. sz.) a földtulajdonosoknak kell mellékelnie. A főösszám után részletesen fel kell tüntetni a hasznóbér összegét is és pedig külön a készpénzben fizetett összeget és külön a természetbeni szolgáltatások értékét. A földbírtok részletezését a földhasznóbérlőknek akkor is kell csatolni a kereseti adóbevallásokhoz, ha esetleg jövedelem- és vagyonadót nem is kell majd fizetniük.

Természetesen az adózó a bevallási ívnek mindég csak a reá vonatkozó részét töltheti ki, a többi részét át kell húznia.

Vagyis: aki az I. részt tölti ki, a II. és III. részt kitöltetlenül hagyja és áthúzza, aki a II. részt tölti ki, az I. és III. részt kitöltetlenül hagyja és áthúzza stb.

2. A jövedelem- és vagyonadóra vonatkozó adóbevallásokat az adózók az összes jövedelmükről és összes vagyonukról az állandó lakóhelyükön kötelesek a községi előljárásnál (városi adóhivatalnál) benyújtani.

A bevallás kiállításánál a következőket kell szem előtt tartani

A bevallást rendszerint maga az adóköteles tartozik kiállítani és benyújtani. A nem önjögű természetes személyek, valamint a jogiszemélyek nevében a bevallást a törvényes képviselő adja, aki képviseltjének érdekeit az egész kivétési eljárás során felelősség mellett képviseli. Az a családtag, akinek a jövedelme nem kerül a családfelelő rendelkezése alá és így nem számítható a családfelelő jövedelmének, külön bevallást köteles beadni.

A bevallás beadására kötelezett a bevallás beadásának, valamint a törvényben, illetőleg törvényes rendelkezéseknek előírt minden egyéb kötelezettségének meghatalmazott által is eleget tenni, ennek eljárásáért azonban a meghatalmazó anyagilag felelős.

A bevallási adó az adózók az erre a célra szolgáló szabályszerű hivata-

los nyomtatványon kötelesek meg tenni:

A jövedelem-vagyonadóra vonatkozó bevallás két részből áll: A tulajdonképeni jövedelem- és vagyonadóbevallásból (a bevallás fő részéből 5134. r. sz.), amely jövedelmet, jövedelemforrásaként, a vagyon tárgyak értékét a vagyon tárgyak fő csoportja szerint részletezi és feltünteti egyrészt azokat a teherterületeket, amelyek a jövedelmek együttes összegéből levonható, másrészt felsorolja azokat a tőketartozásokat, amelyek a vagyon tárgyak értékének együttes összegét csökkentik.

Minden vagyon tárgyról külön bevallást kell készíteni.

Az egyes jövedelemforrások jövedelmének és az egyes vagyon tárgyak értékének igazolására szolgáló mellékletekből, amelyeket egy-egy gazdasági egységről külön-külön kell kiállítani. Ilyen esetekben a közös költségeket a mellékleteken megosztva kell elszámolni. Ha az adózónak irtoka és házbirtoka van, mindkét vagyonrészről, a megfelelő nyomtatványokon (5236 r. sz.)

külön-külön kell mellékleteket kiállítani, kivéve, ha olyan lakóházzal és egyéb adóköteles épületekről van szó, amelyek a földbirtokkal kapcsolatosak, mert az ilyen épületek értékét és jövedelmét az adózó a földbirtokról adott melléklet megfelelő rovatában is részletezheti.

Ha az adózónak általános kereseti adó alá tartozó hasznóhajtó foglalkozása van, a mellékleten (5117 r. sz.) csak az üzemi tőkét kell részletezni, ha pedig az adózó jövedelme szolgálati illetményekből származik, mellékletet nem kell kiállítani, hanem elegendő, ha az adózó a bevallás fő részében megnevezi azt a munkaadóját, akitől szolgálati illetményét élvezi és becsatolja a munkaadó arra vonatkozó nyilatkozatát, hogy az előző évben az alkalmazottak kereseti adóját milyen összeg után róta le; a tantíem-jövedelmeket azonban már külön mellékleten (5118 r. sz.) kell részletesen kimutatni. Tőke-vagyon- és az abból származó jövedelmét az erre a célra szolgáló mellékleten (5119 r. sz.) a tőkevagyonnak tekintendő vagyonrészek szerinti csoportosítását kell részletezni.

Mellékjövedelmek bevallása

Az egyéb jövedelemforrásokból származó jövedelmekről külön mellékletet nem kell adni, hanem a bevallás fő részében kell megnevezni, hogy a szóban levő jövedelem milyen forrásból származott.

Az egyes jövedelemforrások jövedelmének és az egyes vagyon tárgyak értékének igazolása az adózónak legfontosabb feladata, mert ez az eljárás alkalmas arra, hogy

az adóhatóság és a bevallást tevő adózó között a jövedelemre és vagyonértékre vonatkozó eltérések még a kivetés előtt tisztáztassanak; ez pedig csak úgy érhető el, ha az adózó minden jövedelméről és minden vagyonáról a bevallási ív mellékletein ad részletes felvilágosítást.

Mellékletek nélkül benyújtott bevallások nem fogadhatók el és azt pótlásra az adózónak azonnal vissza kell adni.

A tőketartozásokat, adóssági kamatokat tényleg kifizetett köztartozásokat járadékokat, kegyúri terheket, nyugdíjjáradékokat és egyéb magánjogi címen alakuló terheket az adó bevalláshoz csatolt hitelt érdemlő szabályszerűen igazoló irattal igazolják.

A tőketartozások a hitelező levélvel, illetve nyilatkozatával igazolandó.

ugyancsak ezen módon igazolandó az adóssági kamatok is. Ezen igazolásnak tartalmaznia kell, hogy az adós 1940. évi december hó 31-én mily összeggel

„Magyar Lapok” gyűjtése az árvizkárosultakért

Ma a nagyváradi bolgár kolónia, a Nyilaskeresztes Párt tagjai és a nagyvárosi piarista plébánia vezetnek

Eddigi gyűjtésünk 10.360.99 P

Ujabb adományok:

A Nagyváradon élő bolgárok és bolgár-macedónok adománya: Sofronovics Károly 100, Gyorgyevics Toska 30, Boico Dimitrov 30, Velko Dimitrov 30, Sztóján Csotoklia 30, Doszu Dóme 30, Dimitar Sztójánov 30, Borisz Gligorov 30, Ivan Sztójánov 30, Cano Kovacev 20, Tilip Jordanov 20, Neno Konsztantinov 20, Petko Ivanov 17, Ivan Ivanov Belev 20, Jencso Jencsov Nikolajev 20, Ilia Georgiev 15, Janko Pantilijev 15, Stefan Kovacev 10, Pencso Ivanov 10, Georgi Todorov 8, Abidin Mincher 5, Alexander Trpkovics 10, 530.— P
Nyilaskeresztes Párt nagyváradi szervezetének első gyűjtése 25.— P
A nagyvárosi Római Katolikus Piarista Plébánia gyűjtése: Piarista rendház és plébánia 20, Szt Antal persely 20, Horváth István 2, Valdman József 1, Szuter Katalin 1, Láng Ferenc 2, Gusztj harangozó 1, dr Nagy Gábor 10, Oltár-egylet 5, Római Katolikus Legényegylet 5, Római Katolikus Énekkar 3, Nagyvárosi Római Katolikus Nőszövetség 5, Póрман Odónné 2, összesen 77.— P
A nagyváradi Premontrei gimnázium 1. oszt. tanulói 6.34 P
A parajdi (Udvarhely vm.) római katolikus elemi népiskola 5.— P

Nagy József lakatos m. N.-várad 5.— P
Berkes József hírlapíró, N.-várad 3.91 P
Összesen 11.013.24 P

Kenyérjegyrendszer Aradon. Aradról jelentik: (B. T.) Aradon kenyérjegyrendszert léptettek életbe. Személyenként naponta 35 dg. kenyér vásárolható. A kenyér csak annál a kereskedőnél vásárolható, amelynek a száma a kenyérjegyen fel van tüntetve.

Bordás János
a budapesti Royal és a M. kir. testőrség volt szakácsa főz az

EUROPA

szálló-étterem konyháján.

Horthy Miklós ut 33.

Minden este aradi Halász Pista és cigányzenekara muzsikál.

Olesó polgári árak.

Express vacsorák 60-80 fillér.

Bőséges menü 1 pengőtől.

Különleges ételek, új vezeték.

Jöjjön Ön is oda.

50% -os utazás
BUDAPESTRE
a Nemzetközi Vásárra!

Odautazás: április 26-tól május 12-ig.

Visszautazás: május 2-18-ig.

Felvilágosítás és jegykiadás: MAV. HIV.

„IBUSZ” menetjegyirodában Nagyvárad,
Rákóczi-ut 10/a. Telefon: 11-17

KÖNYVISMERTETÉS

„Szociális reform és hivatásrendiség“

— Megjelent Varga László új könyve —

Ma már minden hozzáértő ember előtt nyilvánvaló, hogy az államszervezet válságának legfőbb oka a társadalmi rend felbomlása, melyet a kapitalista rendszerben elfajult osztályharc idézett elő. Ebből a helyzetből kivezető utat mutatja meg Varga László legújabb könyvében. Azt is látjuk már, hogy a szocialista forradalom nem tudta megoldani a roppant problémát, mert a kartelluralom helyébe a még rosszabb államkapitalizmust állította. De Varga László tulmegy a tény-megállapításon. Kifejti, hogy a társadalom mai szervezete bajának egyetlen helyes gyógyítása és orvoslása a szociális igazságosság törvényeinek uralma a közösségi élet minden területén. A szociális kérdés nem állami, hanem társadalmi kérdés. Ezért a társadalmat kell úgy átalakítani és megszervezni, hogy az önmagán a maga erejéből hajtsa végre a szociális igazságosság törvényét az állam megfelelő támogatásával. Ez a hivatásrendi reform lényege. Ez több, mint forradalom. — írja — ehhez a iegteljesebb magyar élet akarása kell és az alkotómunka lázas szenvedélye.

Részletesen mutat rá e könyv az új rendszerre. A hivatásrendek mint közjogi önkormányzatok a hivatásszerűen végzett munka elve szerint szervezik a társadalmat. A rendi kamarákban a munkaadók és munkavállalók képviselői teljesen egyenlő lesz, vagyis a munkásság a többi osztályokkal egészen egyenrangú félként vesz részt a társadalmi és gazdasági élet irányításában. Tehát nélküle és róla nem lehet többé semmit határozni. Nem lesz többé forradalmi elem, mert jogos igényeinek a jog útján szerezhet érvényt, de ugyanakkor súlyos felelősséget is vállal a nemzet iránt. A rendiség ugyanis nem egyéb, mint a kölcsönös emberi és nemzeti felelősség társadalmi alkotmánya és közjogi szervezete.

Fontos oldalakat szentel a szerző arra, hogy foglalkozzék az ellenvéleményekkel is. Ezek során rámutat, hogy az új rendszerben megtalálható a jogos számítását a vállalkozó is, mert a megszilárdult társadalmi béke nyomán helyreáll a bizalom a vállalkozók és a nagy lendületet vesz a többtermelés, amely a gazdasági és szociális jólét elemi feltétele.

Természetesen a rendiségben nemcsak a gazdasági foglalkozások nyerne önkormányzatot, hanem az ösz-

szes többi szabadfoglalkozási ágak is, mégpedig az ügyvédek, a bírák, a tanárok és tanítók, az újságírók, a művészek, az orvosok sőt bizonyos értelemben még az állam alkalmazottai is. Egyrészt ezekben a foglalkozási ágakban is súlyos szociális kérdések várnak megoldásra, másrészt a nemzet szempontjából olyan hivatást töltönek be, amely a szociális hivatások

erkölcsi színvonalának lényeges emelését követeli meg. A nemzeti érdektől megkövetelt keresztény erkölcsi magatartás biztosítása lesz ezekben a rendekben is a magyar társadalmi reform feladata és eredménye.

Varga László „Szociális reform és hivatásrendiség“ című most megjelent könyve az utóbbi évek legfeltűnőbb társadalompolitikai összefoglalása. Műve minden tekintetben hűzaggpótló és korszakalkotó gondolat szolgálatát jelentő munka, mely igaz kézikönyve lesz minden magyar dolgozónak. A Nemzeti könyvtár sorozatában megjelent könyv 40 fillérért minden könyvkereskedésben, Ibusz pavillonban, dohánypártiságban és újságárúsnál beszerezhető.

GAZDASÁGI ÉLET

Bácska és Bánát gazdasági jelentősége

A „Közgazdasági és Közlekedési Tudósító“ című gazdasági hetilap cikket közölt Klein Antal képviselő tollából. Klein Antal bácskai születésű s így hivatott arra, hogy hozzászóljon a visszatért ország rész gazdasági kérdéseire.

— Amikor a Bácskáról és Bánátról van szó, — mondja Klein Antal — nem az érzelmi szempontokat emlegetem. Ugy hiszem, ezek forrón és nagy reménykedéssel fűtik azoknak a szívét is, akik nem vallhatják szülőföldjüknek az ezeréves Magyarországok ezt a részét. Nem beszéltek arról, hogy mit értek akkor, amikor szülőföldem újra az ezeréves halárok közé kerül, amikor szülem újra magyar földben alhatják örök álmukat, abban a távoli kis falusi temetőben.

— Azt keil ez alkalommal a közvélemény elé tárni, hogy mit jelent Magyarország néve a trianoni igazságtalanság e részének történelmi jóvátetele. Sokmillió métermázsza bizafeleles, ugyancsak többmillió métermázsza kukoricatermés, magasfokú, bő kenderkultúra kerül vissza e déli területekkel, továbbá erős, jól fundált mezőgazdasági iparvállalatok egész sora. Bármilyen intézkedés ké-

szüljön mezőgazdaságunkkal kapcsolatban, ma már számolni kell e déli országrész érdekeivel és körülményeivel. E terület gazdasági, ipari, mezőgazdasági bekapcsolódása számos vonatkozásban teljesen új helyzetet teremt. A termőföldekkel bőven ellátott cukorgyárak remélhetően hatalmasan adták át a magyar cukorkivitelt és talán arra is számíthatunk, hogy a cukorjegyvet meg lehet majd szüntetni.

— Állattenyésztés szempontjából elsősorban fejlett, gazdag vidék ké-

Borotva olló, hajnyírógépek, kések speciális élesítése. Acéllólok borotvák és minden borbély szerzőmök állandóan raktáron

Kelemen Mihály
műköszöruide

Mussolini tér 5. sz. üzletben.

rül vissza. A sertéshízalás terén verhetetlen a Bácska és a Bánát. A minőségi állattenyésztés talán még nincs azon a fokon, mint a Dunánál, de tudomásom van arról, hogy a lakosság az utóbbi esztendőben igen sok helyen állt a minőségi tenyésztésre, pedig valamikor ezen a területen is folyt külterjes gazdálkodás.

— Ez a terület volt Jugoszlávia éléskamrája, de a kisebbségi lakosságra rakott terhek rendkívül súlyosak voltak. Ők viselték a szerb állam terheit, anélkül, hogy annak előnyeit élvezték volna. A kisebbségi lakosság adóálliméből épült O-Szerbiában út, vasút, iskola, míg a bácskai és bánáti magyarság, svábok szükségletei háttérbe szorultak. Még ilyen körülmények között is rendkívül fejlett és produktív a mezőgazdaság terményeit feldolgozó különféle iparág. A jövő Európájában a magyar agrártermelés éppen ez ősi területek hazatérése révén, újra vezetőszerepet nyer Európában.

Hölgyek itt a tavasz
Daueroltassa haját
Rammingernél Bazár-
épület

Divat — egészség — szépség

Bár az időjárás sehogyan sem akar tavasziasra fordulni, s gyakran bizony fázunk még a tavaszi kabát alatt is, a valóságban mégis csak a nyár felé közeledünk s megvann a reményünk, hogy egyik napról a másikra megváltozik az idő s május már a késő tavasz, vagy éppen a kora nyár melegét hozza. S vajjon lehet-e nagyobb öröme a nyárnak, mint az, hogy végre megszabadulunk a meleg ruhák nyűgétől s a hosszú, hideg őszön, télen és hasonlóképpen hideg tavaszon át kénytelenül beburkolt testünket végre ismét szabadon ki tarthatjuk a nap szépítő, gyógyító, erősítő sugarai előtt.

Ép testben ép lélek — mondja a

régi közmondás és a ma embere teljes mértékben felismerte ennek igazságát. S ha valaha szükség volt ép lélekre, egészséges szellemre, így ma, amikor egész Európában egy egészségesebb, tisztultabb és igazságosabb társadalom alapjainak lerakásán, fáradoznak, hatványozottan szükség van erre.

Készüljünk fel tehát a közelgő s egyszer talán mégis csak beköszöntő meleg napokra s igyekezzünk minél több napsugarat, levegőt tartalékolni testünkben a hosszú téli hónapokra, hogy testileg-lelkileg frissen, felkészülten láthassuk el feladatainkat — ki-ki a maga helyén — nemcsak a magunk, hanem az egész ország javára.

SZÍNHÁZ

— Gyergyói bál — Fedák Sári vendégfelleptével folytatja diadalmas útját, zsufolt házak előtt, tomboló siker mellett. — A gyergyói bál előadása mindenki számára egy élmény. — További előadások: szombat este 8 óra, vasárnap délután 4 óra és vasárnap este 8 óra, mindenkor felemelt helyárrakkal.

— Kaland — hétfőn este 8 órakor lesz a színház műsorán rendez helyárrakkal, a bemutató előadás parádés szereposztásában.

— Muráti Lili Nagyváradon. Kedden este lép fel Nagyváradon Muráti Lili, a magyar filmek ünnepeit primadonnája és a Vigszínház kitűnő művésznője, Vaszary Gábor briliáns zenés vigjátékában az Ördög nem alszik-ban. Muráti Lili ma Magyarország legkitűnőbb prózai színésznője, akit a színház igazgatóságának nagy anyagi áldozatok árán sikerült csak egy estére megnyerni vendégszereplésre, akinek nagyváradi vendégjátéka a szezon művészi eseménye lesz. Az Ördög nem alszik a Magyar Színházban a legna-

gyobb siker mellett 200 előadást ért meg. A Muráti vendégjátéka a színház a helyárrakat csak mérsékelten emelte, hogy mindenkinek alkalma legyen ezt a nagy művésznőt látni. A keddi előadásra jegyek a színház pöntáránál már válthatók.

heti műsor:

Szombat este 8 órakor: Gyergyói bál. Fedák Sári vendégfelleptével. Mérsékelten emelt helyárrakkal.

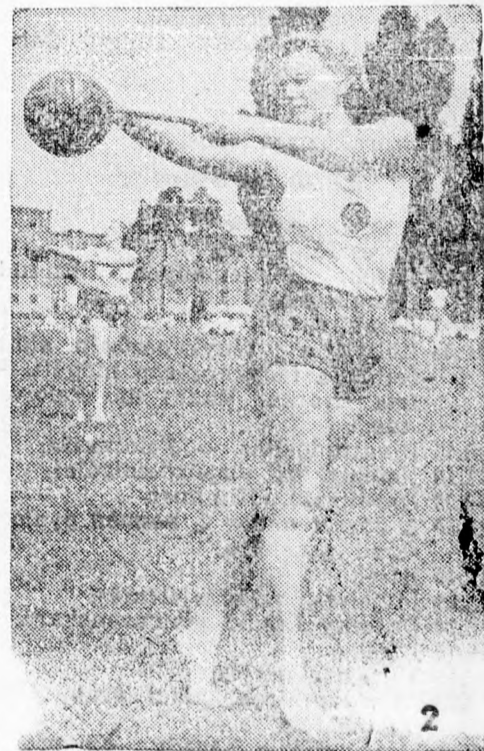
Vasárnap délután 4 órakor: Gyergyói bál. Fedák Sári vendégfelleptével. Mérsékelten emelt helyárrakkal.

Vasárnap este 8 órakor: Fedák Sári vendégfelleptével.

Hétfő este 8 órakor: Kaland. Mára Sándor színműve.

Kedd este 8 órakor: Muráti Lili, a magyar filmek ünnepeit primadonnájának és a Vigszínház kiváló művésznőjének vendégfelleptével: Az Ördög nem alszik. Vaszary Gábor zenés vigjátéka. Mérsékelten emelt helyárrakkal.

Szerda este 8 órakor: Vadvirág. Filéres helyárrakkal. Helyárrak: 30 fillértől 120 fillérig.

Képeinken merész sportolók márki is vonultak a szabadba. 1) „Vadvezősök“ indulásra készen. 2. Testező gyakorlat lapdávetéssel.

Óriási tévedés azt hinni, hogy bárhol rendelhet fűzőt! A hasonlóság nem valódi! Az utáztat nem az eredeti! **A test vonalainak arányosítása, javítása, természetes szépségének emelése, mélyenjáró tanulmányt, nagy rutint, széleskörű irányítói összeköttetéseket igényel.** — Mindezekkel rendelkezik **KOVÁTS SANDORNE specialista** (Nílgesz telep, volt Sinaia 10), aki a legkényesebb igényeket s a legérzékenyebb hölgyeket is kielégíti.

RÁDIO

HÉTFŐ, ÁPRILIS 28.
Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemek.
10.00 Hírek.
10.20 Háziasszony a magyar föld terményei között.
10.45 A kárpátaljai folyók halai. Koczka József előadása.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz.
12.10 Farkas Sándor cigányzenekara.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Szalonótós.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerek.
15.20 Hanglemek.
16.15 Diákféltő.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Bak László zongorázik.
17.45 Lux Elek. — Ybl Ervin dr egyetemi magántanár.
18.15 Rajkók zenekara.
18.30 Amikor Kossuth bálelnök volt. — Beszél Gecső Sándorné. Közvetítés a Védőgyeleti bálról. Hanglemekkel.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Az Országos Légvédelmi Parancsnokság közleménye.
19.30 A Filharmoniai Társaság hangversenyének ismertetése.
19.55 A Filharmoniai Társaság hangversenyének közvetítése az Operaházból.
20.55 Szabadka. — Csuka Zoltán előadása.
Ahangverseny után
21.40 Hírek.
22.10 Közvetítés a Baross kávéházból. Toki Horváth Gyula cigányzenekara muzsikál.
23.30 Szabó Kálmán jazz-hármasa játszik.
24.00 Hírek.

Budapest II.

- 18.30 Német nyelvoktatás. Szentgyörgyi Ede dr előadása.
19.00 Ujjalussyné Mándy Margit énekel. zingorakísérettel.
19.25 A négy Salánky. Thurzó Gábor elbeszélése.
19.45 Hanglemek.
20.00 Hírek.
20.10 Szórakoztató zene.

KEDD, ÁPRILIS 29

Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemek.
10.00 Hírek.
10.20 Költők a fényképezőgép előtt. festők a fényképezőgép mögött. — Irta Csatkai Endre dr. Felolvasás.
10.45 Divattudósítás. — Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz.
12.10 A József nádor 2. honvéd gyalogezred zenekara.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Illiczy László szalonzenekara.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerek.
15.20 Mezey Mária hegedül, zongorakísérettel.
15.40 Mit főzünk? Háziasszonyok beszélgetnek.
15.55 Kerényi György énekel, zongora-

- kísérettel.
16.10 Gyermekekdelután.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Mindnyájunk gondjai. A közellátási szolgálat közleménye.
17.35 A Rádió Szalonzenekara
18.35 Fűtőyos április. — Bajor Gizi áprilisi verseket mond.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Wagner: Tannhäuser — előjáték. Hanglemek.
19.35 Közvetítés a Fővárosi Operetszínházból. Fityfirty. Az I. felvonás után kb.
20.45 Az Országos Légvédelmi Parancsnokság közleménye.
21.40 Hírek.
21.10 A Fityfirty c. operett előadásának folytatása.
23.00 Hírek német, olasz, angol fran-

- cia és eszperantó nyelven.
23.25 Lovászi Ferenc cigányzenekara.
24.00 Hírek.

Budapest II.

- 17.15 Ruszin hallgatósáknak.
17.40 Francia nyelvoktatás. — Garzó Miklós dr előadása.
18.10 Tánclemek.
18.30 A földművelésügyi miniszterium mezőgazdasági felőrája.
19.00 Jeney Zoltán fuvalázik, zongorakísérettel.
19.20 Kiss Lajos cigányzenekara.
20.00 Hírek.
20.10 Ügetőversenyeredmények.
20.20 Hanglemek.
21.20 Az anyag szerkezete. — Koczka Gyula dr egyetemi m. tanár előadása.
21.35 A Fityfirty c. operett átvétele Budapest I-ről.

Őszinte muzikálta

Az én leányom nem olyan

(Bemutató az Apolló mozgóban)

Bájos, közvetlen és mulattató darab fut két nap óta az Apolló mozgóban. „Az én leányom nem olyan” a címe ennek a kedélyes kis filmnek, amelynek főszerepeit Tolnay Klári Turay Ida, Ráday Imre, Greguss Zoltán, Gombaszögyi Ella, Kabos Gyula és Rózsahegy Kálmán alakítják.

A darab a mai modern társasági életből meríti témáját és a szatíra veszedelmes fegyverével teszi azt nevetségessé. A közönség két órán át igazán jól szórakozott.

Előzőleg a legújabb UFA és a Magyar Filmhíradót vetítették

Új típusú tanítónőképző nyílik az Orsolya Zárdában

Fudvalevő, hogy 1938. óta a tanítónőképző átszerveződött s ezt az új típusú iskolát nyitja meg az 1941-42. tanévben a nagyváradi Szent Orsolya rendi intézet is a már fennálló 8 osztályú gimnázium mellett. Az új szervezés szerint a tanítónőképzős főiskolai jellegű s ezen két éves akadémiát megelőzi a négyévfolyamu leányliceum amelybe a 4 polgári vagy a 4 gimnázium sikeres elvégzése után lehet felvételt nyerni olyanoknak, akik 17. életévüket még nem töltötték be. A leányliceum gyakorlatias jellegű középiskola, melynek érettségije nemcsak a tanítónőképző akadémia előfeltétele, hanem képesít a összes tanárképző főiskolákra való felvételre is, kivéve a tudományegyetemet. Az iskola célkitűzése, hogy a tanulóit vallásos alapon és nemzeti szellemben erkölcsön polgárrá nevelje, gyakorlati irányú műveltséghez, háztartási ismeretekhez juttassa, továbbá a családi és iskolai gyermekneveléshez szükséges alapismeretek tanításával magasabb nevelési szaktanulmányokra előkészítse. A felvételhez szükséges iratok: utolsó iskolai bizonyítvány, újraoltási bizonyítvány és születési anyakönyvi kivonat. Érdeklődés és jelentkezés a zárdai főnöknőjénél. Válaszbélyeg ellenében írásban is készsággel ad felvilágosítást a vezetőség. Az iskola internátussal kapcsolatos.

Szörmék, bundák nyári megóvását

felelősség mellett vállalom

Halász Imre szücsmeister
Kazinczy utca 4. Színház mellett.

Felvétel a budapesti állami német nyelvű tanítónőképző liceumba

(Budapest.) A Magyar Távirati Iroda jelenti: A vallás és közoktatásügyi miniszter a budapesti állami német nyelvű tanítónőképző liceumban való felvételt tárgyában tájékoztató hirdetményt tett közzé. Eszerint a budapesti német nyelvű állami liceum első osztályába az 1941/42. iskolai évre 30 fiú tanuló nyer felvételt. Felvételért pályázhatnak azok, akik kellő német

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

- Kiadó különbejáratu butorozott szoba egy vagy két személynek — azonnal. Gömbös Gyula ut 51. 357
- 3 vagy 4 szobás modern kertés házat keresek megvételre, lehetőleg közel villamoshoz. Ajánlatot zárt borítékban „Pett” címen kiadóhivatalba adandó.
- Kiadó lakásaikat jelentsék be a Házulajdonosok Szövetségénél. Gróf Bethlen István utca 6. (volt Szalárdi u.) 362
- Keresek 1-2 szobás komfortos lakást Szent János utca közelében. Török István, Szent János u. 48. 355
- Kiadó különbejáratu butorozott szoba Cim a kiadóban. 343
- Pontos fizető keres lehetőleg a városhoz közel 1 szobás, konyhás modern lakást Cimeket a kiadóba kér. 334

Házulajdó

- Eladó házak: 2 szobás előszobás modern új magánház, központhoz közel 10.500 pengő. 2x3 szobás fürdőszobás, 1x1 szobás előszobás fürdőszobás modern új ház központhoz 37000 pengő. Villamos és fűtővonal mentén 2 szobás fürdőszobás 11 éves ház kerttel 9500 pengő. Fűtővonalon sarok üzlet-ház havi 333 pengő bérjévedelemmel. 44.000 pengő. Központhoz 2 szobás modern kertés új magánház 23.000 pengő. Templomtér mellett 1x2 és 1x1 szobás mellékkelviséges erős téglaház 7500 pengő. Eladók még több kisebb, nagyobb házak szőlők és birtokok. Veckerdy Kálmán ingatlanforgalmi irodája. Nagyvárad, Mikszáth Kálmán (v. Széles) utca 30. 369
- Aranyat, ezüstöt, ékszert magas áron veszek Haslinger ékszerész Rákóczi ut 8 545
- Kétajtós, tükrös fehér szekrény előszobába asztal, székek, ágybetét, matracok, féregmentesen, üveg szervíz, külön likőrös, boros készlet, stb. eladó. Alapi utca 1. ajtó 2. reggeltől délután 3-ig. 367
- Angóra, Dinyertes valódi pamacsos bepárosított angol fajnyulak eladók. — Madár u. 15 372
- Zongora wieni „Genossenschaft” gyártmány kitűnő állapotban eladó Schubert utca 13. 366

Ha nem látta, nézze meg feltétlen a

PANNONIA GRILL

műsorát
ilyent még nem látott!

nyelvkészséggel rendelkeznek és a f. év szeptember 15-ig életük 14. évét betöltötték, de a 17-iket nem lépték még túl és a polgári iskola vagy középiskola negyedik osztályát sikerrel elvégezték. A kérvényt a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez címezve június hó 25-ig a budapesti m. kir. állami német nyelvű tanítónőképző liceumba (Budapest, XII., Ferri Oszkár-u. 40.) tartoznak benyújtani.

Az internátus és ellátás évi 500 pengőbe kerül, amely előzetes havi részletekben fizetendő be az intézet pénztárába. Szegény sorsu és kiváló előmeneteli tanulók kedvezményben részesülnek.

A beiratás idejéről és a kötelező felszerelésről az igazgatóság értesíti a folyamodókat. Végleges felvételt csak olyan tanuló nyer, aki a beiratást megelőző orvosi, színészeti és zenei hallási vizsgálaton a tanítói pályára teljesen alkalmasnak bizonyul.

Európa vendéglőbe társ kerestetik — iparendőlyel. 365

Eladó Kert utca közelében egy új 1 szobás komfortos ház. Érdeklődni Tatyáné Szigligeti u. 12. ajtó 2. 370

Antik Barokk szalngarnitúra, asztal-al eladó. Csengeri u. 8. 359

Eladó 3 szobás ház nagy gyümölcsös-sel és szikvizgyár berendezés. Tisza István út 45. 355

Legmodernebb dióhálo, kombinált szekrények eladók asztalosnál Szent István (volt Templom) tér 5. 350

Aranyat, magas áron veszek. ékszert, ékszert javítok. Gyenge István ékszerész. Rákóczi u. 19. 755

Ócska paplan vattát állandóan veszek. Szigligeti u. 5. szaterlino. 335

Akar jól öltözködni olcsón? Keresse fel Molnár használt férfiruha üzletét Bémer tér 1., udvarban. — Használt férfiruhatokat jó áron veszek. 302

13-33, ez az én telefon számom! Ha költözik, szállítat, tárcsázza a 13-33-at, B. Szabó szállító, Kossuth u. 16. szám. 254

Állást keres

Intelligens keresztény nő keres házvezető, társalkodó vagy gyermekgondozónői állást, vidékre is megy. 371

Csapos pincér, fiatal ajánkozik május 1-re. Berettyóújfalú, Battyhány u. 51. szám. 363

Gépgyárosító tanfolyamot végzett keresztény urilány jobb helyen állást keres. Ajánlatokat „Szerény” jellegre.

Öskeresztény, négy középiskolát végzett megbízható fiatalember szerény igényekkel állást keres. Cim: Rómer utca 5. sz. ajtó 3. — Ugyanott goblein és fehér himzést vállalok. 352

Állást nyee

Felveszek fiatal segédet. Novák csémege kereskedés. Hitler utca 1. szám.

Megbízható mindenes bejárónót keresek. Lahner György u. 8. I. em. 5. 364

Kiadotulajdonos:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr Paál Árpád Dr Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda Rt.
igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.